ABC Certified

جمهوري سوچ جي ترجمان

Daily AWAMI SOACH Karachi

روزاني عوامي سوچ ڪراچي

چيف ايڊيٽر حاجي محمد حنيف ميمڻ

(جلد 15) جمعو 19 سيپٽمبر 2025ع بمطابق 25 ربيع الاول 1447هه (شمارو 339) قيمت 20 روپيا

پاڪ چين دوستي منفرد، وقت جي آزمايل ۽ پاڪستان جي پرڏيهي پاليسي جو بنياد آهي: صدر آصف

پاڪستان دهشتگردي ۽ انتهاپسندي جي خلاف چين سان گڏجي ڪم جاري رکندو ۽ زراعت، مينوفيڪچرنگ، لائيو اسٽاڪ، صنعت، ڪاٽين جي ڪوٽائي ۽ نئين ٽيڪنالاجيز جي شعبن ۾ تعاون کي سگهه ڏيندو

صدر آصف علي زرداري ارومچي ۾ سنڪيانگ اويغور خودمختيار علائقي جي ڪميونسٽ پارٽي جي سيڪريٽري چن شيائوجيانگ سان ملاقات ڪئي

ڪميونسٽ پارٽي جي سيڪريٽري چن شيائوجيانگ صدر جو شاندار استقبال ڪيو ۽ صدر آصف علي زرداري جي 2011ع ۾ هڪ نمائش (ايڪسپو) ۾ شرڪت جي لاءِ ارومچي دوري جو ذڪر ڪيو

هڪ ڀيرو ٻيهر سنڪيانگ جو دورو ڪري رهيو آهيان ۽ چيني عوام جي يڪجهتي ۽ خطي جي شاندار ترقي جي تمام گهڻي خوشي آهي: آصف علي زرداري

ان ڏينهن جو منتظر آهيان جڏهن ٻئي ملڪ رستي جي ذريعي آساني سان هڪ ٻئي تائين پهچي سگهندا: ملاقات دوران ڳالهيون

سنڪيانگ جي سي پيڪ ۾ اهم ڪردار کي اجاگر ڪندي صدر صنعتي ۽ زرعي تعاون کي وڌائڻ جي ترغيب ڏني ۽ گلگت بلتستان ۾ خصوصي اقتصادي زونز جي صلاحيت جو حوالو ڏنو

ارومچي (م د) صدر آصف علي زرداري چيو آهي ته پاڪ چين دوستي منفرد، وقت جي آزمايل ۽ پاڪستان جي پرڏيهي پاليسي جو بنياد آهي، پاڪستان دهشتگردي ۽ انتهاپسندي جي خلاف چين سان گڏجي ڪم جاري رکندو ۽ زراعت، مينوفيڪچرنگ، لائيو اسٽاڪ، صنعت، ڪاٽين جي ڪوٽائي ۽ نئين ٽيڪنالاجيز جي شعبن ۾ تعاون کي سگهه ڏيندو. ايوان صدر جي پريس ونگ پاران جاري بيان /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 01

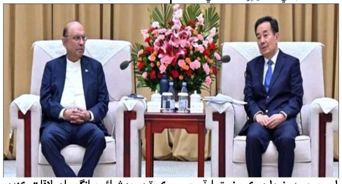

ارومچي: صدر زرداري ڪميونسٽ پارٽي جي سيڪريٽري چن شيائوجيانگ سان ملاقات ڪندي

وفاقي وزير ڊاڪٽر خالد مقبول صديقي پاران پاڪ سعودي دفاعي معاهدي جي آجيان

ڪراچي (رپورٽر) ايم ڪيو ايم جي چيئرمين ۽ تعليم واري وفاقي وزير ڊاڪٽر خالد مقبول صديقي پاڪ سعودي دفاعي معاهدي جي آجيان ڪندي چيو آهي ته پاڪستان ۽ سعودي جي وچ ۾ دفاعي سهڪار جو هي نئون بابت ترقي جي نئين دور جو بنياد رکندو هن چيو ته پوري قوم /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 02

پاڪستان ڏکڻ ايشيا ۾ امن ۽ استحڪام کي هٿي وٺرائڻ لاءِ نهايت اهم ملڪ آهي: محمد اورنگزيب

حڪومت ٽيڪس، توانائي، سرڪاري ادارن ۾ بهتري، پبلڪ فنانس ۽ اداره جاتي ڍانچي ۾ وڏي پيماني تي سڌارن لاءِ قدم کڻي رهي آهي، جڏهن ته ايندڙ ڏينهن ۾ نجڪاريءَ جو عمل وڌيڪ تيز ٿيندو

ويجهڙ ۾ عالمي ڪريڊٽ ريٽنگ ايجنسين پاڪستان جي معاشي منظرنامي تي مثبت رپورٽون جاري ڪيون آهن، جنهن سان عالمي حصيدارن سميت يورپي يونين جو اعتماد وڌيو آهي

ڪاروباري اعتماد ۾ بهتري آئي آهي ۽ مقامي سيڙپڪارن کي وڌيڪ سهولتون ڏيڻ جي ڪوشش جاري آهي. وفاقي وزير هاڻوڪي ٻوڏ سبب فصلن، چوپائي مال ۽ بنيادي ڍانچي کي پهتل نقصان تي روشني وڌي

هن وقت تائين 950 کان وڌيڪ قيمتي جانيون ضايع ٿي چڪيون آهن، جڏهن ته روڊن، پلين ۽ فصلن جي پهتل نقصان جو ڪاٿو اين ڊي ايم اي ۽ مواصلاتي سيارچن مان حاصل تصويرن ذريعي لڳايو پيو وڃي

يورپي ڪمپنيون پاڪستان ۾ تيل ۽ گيس، معدني وسيلن، آءِ ٽي، زراعت، توانائي، ماليات ۽ هوابازي جي شعبن ۾ نجڪاريءَ جي موقعن مان فائدو کڻن: ناڻي وارو وفاقي وزير

اهڙن خيالن جو اظهار هن پاڪستان ۾ يورپي يونين جي نئين مقرر سفير ريمونڊاس ڪاروبلس سان ملاقات دوران ڪيو. پاڪستان ۽ يورپي يونين وچ ۾ اقتصادي سهڪار وڌائڻ ۽ واپار ۽ سيڙپڪاريءَ جا ناتا وڌيڪ مستحڪم بڻائڻ تي زور پريو ويو

اسلام آباد (بيورو) ناڻي ۽ محصولن واري وفاقي وزير سينيٽر محمد اورنگزيب چيو آهي ته حڪومت ٽيڪس، توانائي، سرڪاري ادارن ۾ بهتري، پبلڪ فنانس ۽ اداره جاتي ڍانچي ۾ سڌارن جي حوالي سان قدم کڻي رهي آهي، نجڪاريءَ جي عمل ۾ تيزي آندي پئي وڃي. يورپي ڪمپنيون پاڪستان ۾ تيل ۽ گيس، معدني وسيلن، آءِ ٽي، زراعت، توانائي، ماليات ۽ هوابازي جي شعبن ۾ نجڪاريءَ جي موقعن /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 15

ويڪسين جي حوالي سان فضول افواهون ڦهلائڻ کان پاسو ڪيو وڃي: مصطفيٰ ڪمال

شهري سروائيڪل ڪينسر کان بچاءُ جي ويڪسين جي اهميت تي يقين رکن ۽ ڪوڙي پروپيگنڊا کان پاسو ڪن

ڊاڪٽر راشده بتول سميت سمورا اهلڪار پنهنجي ٻارن کي ويڪسين لڳرائي چڪا آهن

تل ابيب (م د) اسرائيل جي بچاءُ واري وزارت اينٽي ميزائل هاءِ پاورليزر سسٽم "آئرن بيم" جا ڪامياب اعلان ڪيو آهي ته اسرائيل گهٽ لاڳت واري /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 03

اسلام آباد: ناڻي وارو وفاقي وزير پاڪستان ۾ مقرر نئين يورپي يونين جي سفير سان ملاقات ڪندي

سکر بيراج تي مٿانهين درجي جي ٻوڏ: ڪچي جو وڏو علائقو ٻڏي ويو، فصل پاڻي هيٺ

سنڌ ۾ سکر بيراج تي مٿانهين درجي جي ٻوڏ برقرار آهي جنهن سبب ڪچي جو وڏو علائقو ٻڏي ويو آهي

گهرن ۾ پاڻي داخل ٿيڻ سان گڏ فصل تباهه ٿي ويا آهن. ٻوڏ وهڪرا اچڻ کان پوءِ ڳوٺاڻن جو ٻيڙين ذريعي لڏ پلاڻ جو سلسلو شروع ٿي ويو

سکر بيراج تي مٿانهين درجي جي ٻوڏ صورتحال سان گڏ 5 لک 71 ڪيوسڪ جو وهڪرو موجود آهي: نيشنل ايمرجنسيز آپريشن سينٽر

سکر (رپورٽر) سنڌ ۾ سکر بيراج تي مٿانهين درجي جي ٻوڏ برقرار آهي جنهن سبب ڪچي جو وڏو علائقو ٻڏي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 16

ڪراچي: چيئرمين نثار احمد کهڙو سنڌ اسيمبلي جي پبلڪ ڪميٽي جي اجلاس جي صدارت ڪندي

تعليمي ميدان ۾ سڌارا پنجاب جي وزيراعليٰ جي ترجيح آهن: وفاقي وزير حنيف عباسي

راولپنڊي (م د) ريلوي واري وفاقي وزير محمد حنيف عباسي چيو آهي ته تعليمي ميدان ۾ سڌارا پنجاب /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 17

سنڌ حڪومت سرڪاري ملازمن لاءِ پينشن جو پراڻو نظام بحال ڪري ڇڏيو

سنڌ حڪومت سرڪاري ملازمن لاءِ اعلان ڪيل ڪنٽري بيوشن پينشن اسڪيم ختم ڪندي نون ڀرتي ٿيندڙ ملازمن لاءِ وري پراڻو پينشن نظام بحال ڪري ڇڏيو آهي

گذريل سال سيپٽمبر 2024 ۾ سنڌ ڪابينا نئين ڀرتي ٿيندڙ صوبائي ملازمن لاءِ ڊيفائنڊ ڪنٽري بيوشن پينشن اسڪيم جي باقاعده منظوري ڏني هئي

اسڪيم تحت هر سرڪاري ملازم کي پنهنجي بنيادي پگهار جو ڏهه سيڪڙو هر مهيني جمع ڪرائڻو پوندو هو حڪومت ان جي مقابلي ۾ ٻارهن سيڪڙو جمع ڪرائيندي

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ حڪومت سرڪاري ملازمن جي لاءِ اعلان ڪيل ڪنٽري بيوشن پينشن اسڪيم ختم ڪندي نئين ملازمن جي لاءِ پينشن جو پراڻو نظام بحال ڪري ڇڏيو. تفصيل موجب سيپٽمبر 2024 تي سنڌ ڪابينه نئين /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 04

مودي سرڪار کي سعودي عرب ۽ پاڪستان جي وچ ۾ ان اڳڀرائي بابت ڄاڻ هئي: ڀارتي وزير

ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ دفاعي معاهدي تي صحيحن جون رپورٽون ڏٺيون آهن

معاهدي جي شق تحت هڪ ملڪ خلاف اڳڀرائي ٻنهي خلاف حملو تصور ڪئي ويندي

نئين دهلي (م د) پاڪستان ۽ سعودي عرب جي وچ ۾ تاريخي دفاعي معاهدي تي ڀارت جو ردعمل سامهون آيو آهي. ڀارتي پرڏيهي کاتي جي ترجمان رنڌير جيسوال سوشل ميڊيا سائيٽ ايڪس تي جاري ڪيل بيان ۾ پيڪيون هٿنڌي چيو ته مودي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 06

وقتي صدر سيد يوسف رضا گيلاني جو روسي پارليامينٽ جي اسپيڪر سان ٽيليفونڪ رابطو، عالمي اسپيڪرز ڪانفرنس ۾ شرڪت جي دعوت

اسلام آباد (بيورو) وقتي صدر سيد يوسف رضا گيلاني روسي پارليامينٽ جي اسپيڪر مس والينتينا /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 05

سنگل بينچ جو فيصلو معطل، پي ٽي اي چيئرمين عهدي تي بحال

جسٽس محمد آصف ۽ جسٽس انعام امين منهاس پي ٽي اي چيئرمين جي بحالي جو حڪم جاري ڪيو

واضح رهي ته سنگل بينچ جي فيصلي خلاف وفاقي حڪومت انٽرا ڪورٽ اپيل داخل ڪئي هئي

اسلام آباد (بيورو) اسلام آباد هاءِ ڪورٽ پاڪستان ٽيلي ڪميونيڪيشن اٿارٽي (پي ٽي اي) چيئرمين کي پنهنجي عهدي تي بحال ڪري ڇڏيو اسلام آباد هاءِ ڪورٽ جي ٻه رڪني بينچ سنگل بينچ جو فيصلو معطل ڪندي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 18

وڏي وزير جي صدارت هيٺ اجلاس، گهوٽڪي - ڪنڊڪوٽ پل جو ڪم ٻيهر شروع ڪرڻ جو حڪم

مان نومبر ۾ ذاتي طور پل جي سائيٽ جو دورو ڪندس ۽ وزير کي هدايت ته ڏيان ته منصوبي جي اڳڀرائي جو لڳاتار جائزو وٺندو رهي: مراد علي شاهه

گهوٽڪي - ڪنڊڪوٽ پل درياءَ سنڌ تي سڀ کان ڊگهو پل هوندو جنهن جي ڊيگهه 12.15 ڪلوميٽر هوندي

گهوٽڪي ۽ ڪنڊڪوٽ جا اپروچ روڊ ۽ نل لنڪ روڊ مڪمل ٿي ويا آهن اهڙي طرح جري واهه، گهوٽڪا فيڊر ڪينال ۽ ٽبي مائنر تي پل به تعمير ٿي ويا آهن

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه درياءَ سنڌ تي گهوٽڪي - ڪنڊڪوٽ پل منصوبي جي اڳڀرائي بابت اعليٰ سطحي اجلاس جي صدارت ڪندي، ٻوڏ ۽ ٻين مسئلن سبب معطل ٿيل تعميراتي ڪم ٻيهر شروع ڪرڻ جا /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 07

يمن جي سمنڊ ۾ ڪيبل ڪٽجڻ سبب ملڪ ۾ انٽرنيٽ جي رفتار سست آهي: اختياريون

پاڪستان ۾ انٽرنيٽ جي سستي جو سبب يمن جي سمنڊ ۾ ميرين ڪيبل جو ڪٽجڻ آهي

پاڪستان ڏانهن ايندڙ ٻه ڪيبلز متاثر ٿيون آهن، ڪمپنين بينڊوٿ متبادل روٽ تي منتقل ڪئي آهي

اسلام آباد (بيورو) آءِ ٽي اينڊ ٽيلي ڪام سيڪريٽري چيو آهي ته يمن جي سمنڊ ۾ ميرين ڪيبل ڪٽجڻ سبب پاڪستان ۾ انٽرنيٽ جي رفتار سست آهي. قومي اسيمبلي جي آءِ ٽي بابت اسٽينڊنگ ڪميٽي اجلاس ۾ انٽرنيٽ جي سست /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 19

سعودي عرب ۽ پاڪستان جو دفاعي معاهدو ڪنهن مخصوص واقعي جو ردعمل نه آهي: سعودي

دفاعي معاهدو سعودي عرب ۽ پاڪستان جي وچ ۾ ڊگهي تعاون جي عڪاسي آهي: سعودي اعليٰ عهديدار

پاڪستان ۽ سعودي عرب جي وچ ۾ ٿيل دفاعي معاهدو سمورن فوجي مسئلن جي عڪاسي ڪري ٿو

ياد رهي ته پاڪستان ۽ سعودي عرب جي وچ ۾ راڄڌاني رياض ۾ گڏيل دفاعي معاهدو ٿي ويو آهي

اسلام آباد (بيورو) سعودي عرب جي اعليٰ عهديدار پاڪستان ۽ سعودي عرب جي وچ ۾ ٿيل دفاعي معاهدي کي ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ ڊگهي تعاون جي عڪاسي قرار ڏئي ڇڏيو آهي. سعودي اعليٰ عهديدار برطانوي خبرون ڏيندڙ ايجنسي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 20

بينظير انڪم سپورٽ پروگرام کي ختم ڪيو وڃي: راڻا ثناءُالله

بينظير روزگار اسڪيم يا هنرمند اسڪيم بڻايو وڃي، وفاق طرفان تمام وڏي رقم ڏني وڃي ٿي، جيڪا مناسب ناهي

بينظير انڪم سپورٽ پروگرام مان ٻوڏ متاثرن جي مدد نه ٿي ڪري سگهجي، پيپلز پارٽي کي صاف جواب ڏنو ويو آهي

لاهور (م د) سينيٽر راڻا ثناءُالله چيو آهي ته بينظير انڪم سپورٽ پروگرام کي ختم ڪيو وڃي، غريده فاروقي جي پروگرام ۾ ڳالهائيندي راڻا ثناءُالله چيو ته وفاق طرفان تمام وڏي رقم ڏني وڃي ٿي، جيڪا مناسب ناهي. ان معاملي تي پارليامينٽ /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 08

ن ليگ ۽ پنجاب حڪومت هڪ بيمار شخص جي حمايت ۾ مهم هلائي رهيا آهن: شرجيل انعام ميمڻ

هي هڪ افسوس ناڪ عمل آهي، اهڙو رويو سنڌ صوبي لاءِ هڪ منفي پيغام آهي: سينيئر صوبائي وزير

(ن) ليگ جي پنجاب حڪومت عوام جو ڌيان پنهنجي خراب ڪارڪردگي تان هٽائڻ چاهي ٿي: ميڊيا سان ڳالهيون

ڪراچي (رپورٽر) سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ پنجاب حڪومت پاران رضوان رازي جي حمايت ۾ مهم کي افسوسناڪ قرار ڏيندي چيو آهي ته مسلم /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 21

توهين رسالت ڪيس ۾ گرفتار انجنيئر محمد علي مرزا اڊيالا جيل منتقل

محمد علي مرزا کي نيشنل سائبر ڪرائم انويسٽيگيشن ايجنسي (اين سي سي آءِ اي) عملي جيل اختيارين حوالي ڪيو

محمد علي مرزا خلاف توهين رياست ۽ پيڪا ايڪٽ تحت اين سي سي آءِ اي ۾ ڪيس داخل آهي: ذريعا

راولپنڊي (م د) توهين رسالت ڪيس ۾ گرفتار انجنيئر محمد علي مرزا کي اڊيالا جيل منتقل ڪيو ويو. محمد علي مرزا کي نيشنل سائبر ڪرائم انويسٽيگيشن ايجنسي (اين سي سي آءِ اي) عملي جيل اختيارين حوالي ڪيو. سنڌس خلاف اين سي سي آءِ اي راولپنڊي ۾ ڪيس داخل آهي. ذريعن جو چوڻ آهي ته محمد علي مرزا خلاف توهين /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 22

سپريم ڪورٽ کان رڳو 31 ڪلوميٽر پري آهيان پر انصاف جا دروازا مون لاءِ بند آهن: عمران خان جو چيف جسٽس کي خط

772 ڏينهن کان اڪيلائي ۾ قيد آهيان، منهنجو ڪمرو پڃرو بڻايو ويو آهي، 300 کان وڌيڪ سياسي ڪيس قائم ڪيا ويا آهن، پاڪستان جي تاريخ ۾ اهڙو مثال نٿو ملي

بشريٰ بي بي جي صحت بگڙجي رهي آهي پر ڊاڪٽر کي معائني جي اجازت نٿي ڏني وڃي: عمران خان جو خط ۾ اظهار

خط جي آخر ۾ عمران خان لکيو ته اڄ پاڪستان هڪ فيصلائتي موڙ تي بيٺو آهي، رڳو آئين ۽ ڏنل انصاف، وقار ۽ برابري جو طلبگار آهيان

ڪراچي: ڪي ڊي اي جي ڊي جي آصف جان صديقي سان ڊائريڪٽر فنانس سهيل باسط ملاقات ڪري رهيو آهي

صوبائي وزير شرجيل ميمڻ ۽ ناصر شاهه جي چيني اليڪٽرڪ چارجنگ ڪمپني جي عملدارن سان ملاقات

ڪمپني عملدارن سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ ۽ سيد ناصر حسين شاهه کي جديد چارجنگ ٽيڪنالاجي بابت بريفنگ ڏني

ٽرانسپورٽ جو مستقبل صاف توانائي ۽ اليڪٽرڪ گاڏين سان جڙيل آهي، سنڌ ان تبديلي ۾ پوئتي نه رهندو: سينيئر صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ

توانائي ۽ ٽرانسپورٽ اڄ جي دنيا ۾ هڪ ٻئي سان ڳنڍيل شعبا آهن، سنڌ اڳ ئي قابل تجديد توانائي جي ميدان ۾ اهم قدم کنيا آهن: ناصر حسين شاهه

اسلام آباد (م د) پي ٽي آءِ باني عمران خان چيف جسٽس يحيٰ آفريدي کي هڪ ٻيو خط لکي ڇڏيو/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 09

سميوٽا پاران سينيٽ ۽ اڪيڊمڪ ڪائونسل جي چونڊيل نمائندن کي مبارڪباد

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ مدرسه الاسلام يونيورسٽي ٽيچرز ايسوسيئيشن (SMUTA) سينيٽ جي 10/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 10

اسلام آباد: وقتي صدر يوسف رضا گيلاني سان آزاد جمون ۽ ڪشمير جو وفد ملاقات ڪندي

ڪي ڊي اي ۾ سهيل باسط نئون ڊائريڪٽر فنانس اينڊ اڪائونٽس مقرر

ڪي ڊي اي ڊائريڪٽر جنرل آصف جان صديقي جي حڪمن تحت سهيل باسط کي ڊائريڪٽر مقرر ڪيو ويو

سهيل باسط اڳ ۾ مختلف مالي ۽ انتظامي عهدن تي خدمتون سرانجام ڏئي چڪو آهي

ڪراچي (رپورٽر) ڪي ڊي اي ۾ سهيل باسط کي نئون ڊائريڪٽر فنانس اينڊ اڪائونٽس مقرر ڪيو ويو. ڪراچي ڊولپمينٽ اٿارٽي (ڪي ڊي اي) ڊائريڪٽر /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 25

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي سينيئر وزير ۽ صوبائي وزير اطلاعات، ٽرانسپورٽ ۽ ماس ٽرانزٽ شرجيل /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 23

پيٽروليم واري وفاقي وزير علي پرويز ملڪ پاران اوگرا هيڊ آفيس جو دورو

اسلام آباد (بيورو) پيٽروليم واري وفاقي وزير علي پرويز ملڪ آئل اينڊ گيس ريگيوليٽري اٿارٽي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 24

ڪراچي: شرجيل ميمڻ ۽ ناصر شاهه چيني اليڪٽرڪ چارجنگ ڪمپني جي عملدارن سان ملاقات ڪندي

ميٽرڪ بورڊ چيئرمين جي مقرري: سنڌ هاءِ ڪورٽ وفاقي حڪومت کان تفصيلي جواب گهري ورتو

ميٽرڪ بورڊ چيئرمين غلام حسين سوهو جي مقرري خلاف درخواست تي ٻڌڻي ٿي، عدالت پڇائو ڪيو ته غلام حسين سوهو کي وفاقي حڪومت ڪڏهن رليو ڪيو

اسٽيبلشمينٽ ڊويزن غلام حسين سوهو کي رليو آرڊر اڃا تائين جاري ناهي ڪيو ان باوجود ميٽرڪ بورڊ چيئرمين هڪ ئي وقت ٻن ادارن مان پگهارون وصول ڪيون: وڪيل

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ هاءِ ڪورٽ ميٽرڪ بورڊ چيئرمين غلام حسين سوهو جي مقرري خلاف درخواست تي وفاقي حڪومت کي تفصيلي جواب جمع ڪرائڻ جي هدايت ڪري ڇڏي. سنڌ هاءِ ڪورٽ ۾ ميٽرڪ بورڊ چيئرمين غلام حسين/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 11

نادرا پاران ڪراچي ۾ شهرين جي سهولت لاءِ نوان ميگا سينٽر کولڻ جو اعلان

نادرا طرفان ڪراچي ۾ مارچ 2026 تائين نوان ميگا سينٽر کوليا ويندا: ڊائريڪٽر جنرل سنڌ

نوان سينٽر گلشن اقبال، گلبرگ ۽ سرجاني ٽائون ۾ کوليا ويندا جيئن عوام کي وڌ کان وڌ سهولت ملي

ڪراچي (رپورٽر) نيشنل ڊيٽابيس اينڊ رجسٽريشن اٿارٽي (نادرا) ڪراچي ۾ شهرين جي سهولت لاءِ نوان ميگا سينٽر کولڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 26

صوبائي محتسب سنڌ ۽ هيلپنگ هينڊز فار رليف اينڊ ڊولپمينٽ جي وچ ۾ مفاهمت جي ياداشت تي صحيحن جي تقريب

دستخط جي تقريب ۾ صوبائي محتسب سنڌ محمد سهيل راجپوت، سيڪريٽري منصور عباس رضوي، ڊي جي-ون نسيم الدين ميراڻي شرڪت ڪئي

مفاهمت جي ياداشت تحت، هيلپنگ هينڊز صوبائي محتسب سنڌ آفيس بابت عوامي آگاهي ۾ ڪردار ادا ڪندو

ڪراچي (18 سيپٽمبر 2025): صوبائي محتسب سنڌ ۽ هيلپنگ هينڊز فار رليف اينڊ ڊولپمينٽ جي وچ ۾ مفاهمت جي ياداشت تي صحيحن جي تقريب صوبائي محتسب سنڌ جي هيڊ ڪوارٽر ۾ منعقد ڪئي وئي. دستخط جي تقريب ۾ /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 27

سنڌ ورهائڻ ۽ قبضن خلاف تحريڪ هلائينداسين: وسند ٿري

سنڌو درياهه تي ڊئم، ڊاڙيل راڄ، منشيات جي واپار ۽ حڪمرانن جي ڪرپشن سنڌ کي گهڻ طرفي گهيري هيٺ آندو آهي

حڪمران ۽ اسٽيبلشمينٽ 27هين آئيني ترميم ذريعي نوان صوبا ناهي سنڌ کي ٽڪرا ٽڪرا ڪرڻ جي سازش ڪري رهيا آهن

ڪالاباغ ڊيم سميت مختلف ڊيمن، ڪئنالن ذريعي سنڌ جي پاڻيءَ تي ڌاڙا هنيا پيا وڃن: عوامي تحريڪ جي مرڪزي صدر

حيدرآباد (پ ر) عوامي تحريڪ جي مرڪزي صدر ايڊووڪيٽ وسند ٿري، مرڪزي جنرل سيڪريٽري ايڊووڪيٽ ساجد حسين مهيسر، مرڪزي نائب صدر ستار رند، مرڪزي ڊپٽي جنرل سيڪريٽري ايڊووڪيٽ راحيل پٽو ۽ مرڪزي/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 12

9 مئي ڪيسز: اي ٽي سي پاران پي ٽي آءِ جي 14 اڳواڻن جا اشتهار جاري

راولپنڊي جي دهشتگردي جي انسداد واري عدالت جي جج امجد علي شاهه جوابدارن جو اشتهار جاري ڪيو

اشتهار تي رپورٽ داخل ٿيڻ تي جوابدارن کي مفرور قرار ڏيڻ جي ڪارروائي شروع ڪئي ويندي

راولپنڊي (م د) 9 مئي جي ڪيسز ۾ پي ٽي آءِ جي 14 اڳواڻن جا اشتهار جاري ڪيا ويا آهن. راولپنڊي جي دهشتگردي جي انسداد واري عدالت جي جج/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 28

مغوي اسسٽنٽ ڪمشنر حنيف نورزئي بازياب، وڏي وزير جي خصوصي جهاز ذريعي ڪوئيٽا منتقل

اسسٽنٽ ڪمشنر حنيف نورزئي جي بازيابي لاءِ ڊپٽي ڪمشنر ڪيچ ۽ قبائلي شخصيتن جون ڪوششون رنگ ڪٽي آيون

اسسٽنٽ ڪمشنر تمپ حنيف نورزئي کي هلنڊ سال 3 جون تي ڪيچ مان ڪوئيٽا ايندي هٿيارٻندن اغوا ڪيو هو: ڊپٽي ڪمشنر ڪيچ

اسسٽنٽ ڪمشنر کي آزاد ڪرڻ جي اطلاع ملڻ تي بلوچستان جي وڏي وزير جو خصوصي جهاز ۾ اسسٽنٽ ڪمشنر حنيف نورزئي کي ڪوئيٽا پهچايو ويو

ڪوئيٽا (م د) بلوچستان جي ضلعي ڪيچ مان ساڍا 3 مهينا اڳ اغوا ٿيل اسسٽنٽ ڪمشنر تمپ محمد حنيف نورزئي بازياب ٿي ويو. ڪيس وڏي وزير جي خصوصي جهاز ۾ ڪوئيٽا پهچايو لاءِ ڊپٽي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 29

آرٽس ڪائونسل ويجهو جي يو آءِ جو جلسو، ٽريفڪ پلان جاري

ڪراچي (رپورٽر) ڪراچي ٽريفڪ پوليس اڄ جي يو آءِ (ف) جي ريلي جي حوالي سان ٽريفڪ پلان جاري ڪيو آهي. ڪراچي ۾ اڄ ايم آر ڪياني چوڪ ۽/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 30

سنڌ جي آبپاشي وزير جام خان شورو جو ڪوٽڙي بيراج تي دورو

صوبائي وزير آبپاشي ٻوڏ جي هاڻوڪي صورتحال کي نظر ۾ رکندي سنڌو درياهه ۽ بچاءُ بندن جائزو ورتو

چيف انجنيئر سنڌ درياءَ جي ڪوٽڙي بيراج تي ممڪن سيلابي حالتن بابت وزير کي تفصيلي بريفنگ ڏني

19 ۽ 20 سيپٽمبر دوران ڪوٽڙي بيراج تي 4 کان ساڍا 4 لک ڪيوسڪ پاڻي پهچڻ جو امڪان آهي

ڄامشورو: صوبائي وزير آبپاشي جام خان شورو ڪوٽڙي بيراج جي بندن جو دورو ڪندي

ڄامشورو (رپورٽر) سنڌ جي آبپاشي واري ڪاتي جي وزير جام خان شورو ڪوٽڙي بيراج جو دورو ڪيو. جتي/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 13

وقتي صدر سيد يوسف رضا گيلاني سان آزاد جمون ۽ ڪشمير جي وفد جي ملاقات

اسلام آباد (بيورو) وقتي صدر سيد يوسف رضا گيلاني چيو/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 14

اسلام آباد: پيٽروليم واري وفاقي وزير علي پرويز ملڪ گڏجاڻي جي صدارت ڪندي

برساتن کان پوءِ سموري سنڌ ۾ مليريا جي ڪيسز ۾ رڪارڊ اضافو

جنوري کان 18 سيپٽمبر تائين سموري سنڌ ۾ مليريا جا هڪ لک 54 هزار 123 ڪيسز سامهون آيا

مليريا جا سڀني کان وڌيڪ 620 ڪيسز ضلع ملير ۾ رپورٽ ٿيا: صحت کاتو

ڪراچي (رپورٽر) برساتن کان پوءِ سموري سنڌ ۾ مليريا جي ڪيسز ۾ رڪارڊ اضافو ٿي رهيو آهي. جنوري کان 18 سيپٽمبر تائين سموري سنڌ ۾/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 33

عوام کي سستو ۽ معياري اٽو فراهم ڪرڻ سنڌ حڪومت جي پهرين ترجيح آهي: عبدالجبار خان

وزيراعليٰ سنڌ جي خاص مددگار براءِ خوراڪ عبدالجبار خان جي صدارت ۾ خوراڪ کاتي ڪراچي ڊويزن جو اعليٰ سطحي اجلاس ٿيو

اجلاس ۾ گندم جي موجوده ذخيرن، صوبي جي طلب ۽ رسد، نئين رليز پاليسي ۽ فلور ملز تائين بروقت فراهمي بابت تفصيلي جائزو ورتو ويو

اجلاس کي آگاهي ڏني وئي ته ڪراچي ڊويزن سميت سموري سنڌ ۾ ڪڻڪ جا ذخيرا اطمينان بخش آهن ۽ عوام کي ضرورت مطابق فراهمي لاءِ قدم کنيا پيا وڃن

ڪراچي (رپورٽر) وزيراعليٰ سنڌ جي خاص مددگار براءِ خوراڪ عبدالجبار خان جي صدارت ۾ خوراڪ/بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 31

عمران خان جي وڊيو لنڪ حاضري بابت ايس او پيز جاري

راولپنڊي (م د) راولپنڊي جي دهشتگردي توڙ عدالت /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 32

ڪراچي: وزيراعليٰ سنڌ جي خاص مددگار براءِ خوراڪ عبدالجبار خان جي صدارت هيٺ اجلاس جو ڏيک

جمهوري سوچ جي ترجمان
روزاني Daily AWAMI SOCH KARACHI
عوامي سوچ
ڪراچي
چيف ايڊيٽر: حاجي محمد حنيف ميمڻ

چيف ايگزيڪيوٽو
سيد شفقت حسين شاهہ

هيءُ اخبار پبلشر محمد حنيف ميمڻ قيوم پرنٽنگ پريس آءِ آءِ چندريگر روڊ ڪراچي مان ڇپرائي آفيس ٽريڊ ٽاور روم نمبر 825 مان پڌري ڪئي

چيف ايڊيٽر حاجي حنيف ميمڻ

رابطي لاءِ:
03153327758

ڏنءُ ڏنءُ ڏمڻ وار، اڄ پڻ آڳڙين جي؛
ٻاري مچ مجاز جو، اوتيائون اڱار؛
ڏُوڏا! ٿِيُ مَ ڌار، جِمَ ڪَچو رُڪُ ڪٽيُون ٿئي.

جمعو 19 سيپٽمبر 2025ع

زميندارِي بندن کي فوري طور ختم ڪيو وڃي

سنڌ جو دريائي نظام صديون پراڻو آهي، جنهن سان ئي زراعت، رهڻي ڪهڻي، معيشت ۽ ماحوليات سڀ هڪ ٻئي سان ڳنڍيل رهيا آهن. سنڌو درياهہ جي پاڻيءَ سان جڙي ويل هي زندگيءَ جو سلسلو رڳو زراعت جي تڪميل جو ذريعو نہ رهيو آهي، پر هن خطي جي سماجي ۽ ثقافتي ڍانچي ۾ بہ ان جو بنيادي ڪردار رهيو آهي. جڏهن کان سنڌو نديءَ جا وهڪرا منظم نظام ذريعي ماڻهن تائين پهچايا ويا، تڏهن کان پاڻي کي اجتماعي وسيلو ۽ عوامي حق سمجهيو ويندو رهيو آهي. پر افسوس جو گذريل ڪجهہ ڏهاڪن ۾ هي تاريخي ۽ اجتماعي ورثو طاقتور زميندارن جي نجي اجاراداري ۾ تبديل ٿيندو پيو وڃي، ۽ اڄ صورتحال ايتري تہ سنگين ٿي چڪي آهي جو زرعي پيداوار کان وٺي ماحوليات تائين سڀ ڪجهہ خطري ۾ اچي ويو آهي.

سنڌ ۾ غيرقانوني زميندارِي بند تعمير ڪرڻ جو عمل هاڻي ڪنهن راز کان گهٽ ناهي. درياهن، شاخن ۽ واهن تي بااثر زميندار پنهنجي زمينن لاءِ خانگي بند اڏائي پاڻيءَ جو رستو بدلائي وٺن ٿا، جنهن جو نتيجو اهو نڪري ٿو تہ ڪجهہ علائقا تہ پاڻيءَ سان پرجي وڃن ٿا پر ڪيترائي ٻيا علائقا خشڪيءَ جي ور چڙهي وڃن ٿا. هزارين ايڪڙ زمين سڪي وڃي ٿي، آباد ڳوٺ ويران ٿي وڃن ٿا، ماڻهو لڏپلاڻ تي مجبور ٿين ٿا، ۽ ماحولياتي تباهيءَ جو سلسلو شروع ٿي وڃي ٿو. هي رڳو پاڻيءَ جي ڪوٽ جو معاملو ناهي، پر هڪ اهڙي نجي اجاراداري جو نتيجو آهي، جيڪو اجتماعي وسيلن تي هڪ خاص طبقو قائم ڪري رهيو آهي.

تاريخ ٻڌائي ٿي تہ مغلن کان وٺي انگريزن جي دور تائين سنڌ ۾ پاڻيءَ جي ورڇ لاءِ ضابطا ۽ قاعدا موجود هئا. انگريزن "سنڌ واهن جو نظام" متعارف ڪرايو، جنهن تحت هر بند يا واهہ لاءِ قانوني اجازت لازمي هئي. پر جڏهن 1970ع کان پوءِ سنڌ جي سياسي، سماجي ۽ انتظامي ڍانچي ۾ زميندارن جي گرفت وڌڻ شروع ٿي، ۽ خاص طور تي 1990ع واري ڏهاڪي کان پوءِ، بااثر ماڻهن کلي عام پاڻيءَ تي پنهنجي اجاراداري قائم ڪرڻ شروع ڪئي. اهي نہ رڳو زميندار هئا، پر گهڻا تہ پاڻ حڪومتي ماڻهو بہ هئا. طاقت ۽ اثر رسوخ جي نشي ۾ هنن اجتماعي وسيلن کي ذاتي ملڪيت بڻائڻ شروع ڪيو، جنهن جو نتيجو اڄ اسان جي اڳيان آهي.

زميندارِي بندن جو سڀ کان وڏو ذميوار آبپاشي کاتو آهي جيڪو پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ ۾ مڪمل طور ناڪام ٿي چڪو آهي. هي کاتو، جيڪو واهن، شاخن ۽ بندن تي قانوني ۽ غيرقانوني تعميرن جي روڪٿام لاءِ قائم ٿيو هو، اڄ ڪرپشن، سياسي مداخلت ۽ دٻاءَ جي ڪري بي اثر ٿي ويو آهي. آفيسرن لاءِ بااثر زميندارن جي بندن خلاف ڪارروائي ڪرڻ ناممڪن بڻجي ويو آهي. بجاءِ عوامي حقن جي تحفظ ڪرڻ جي، کاتو اڪثر زميندارن جي ونگار وهي ٿو. ضلعي انتظاميا بہ بي عمليءَ جو شڪار آهي، ڇو تہ ڪنهن بہ ڊي سي يا اسسٽنٽ ڪمشنر لاءِ بااثر شخصيتن خلاف قدم کڻڻ سياسي خودڪشيءَ کان گهٽ ناهي. قانوني نظام جي سستي بہ هن عمل کي وڌيڪ هٿي ڏئي رهي آهي. عدالتن ۾ ڪيس هلن ٿا، پر نتيجا نہ نڪرندا آهن. اهڙيءَ طرح پاڻيءَ تي غيرقانوني بند وڌندا پيا وڃن. هي رڳو زمين ۽ زراعت جو نقصان ناهي. سنڌ ۾ پاڻيءَ جي ڪوٽ جو سڀ کان وڏو اثر ماحوليات تي پيو آهي. ڊيلٽا ڊنڊون سڪڻ لڳيون آهن، مڇين جي نسل ختم ٿيڻ جي ويجهو آهي، ۽ ٻوڏن جو قدرتي نظام بگڙي ويو آهي. جڏهن پاڻيءَ جي قدرتي وهڪري کي بندن ذريعي موڙيو وڃي ٿو، تڏهن درياهہ پنهنجو قدرتي رستو وڃائي ٿو، جنهن جو نتيجو غير متوقع ٻوڏن جي صورت ۾ نڪري ٿو. هڪ طرف ڪجهہ زميندار پنهنجا فصل بچائن ٿا، پر ٻئي طرف هزارين غريب آبادگارن جي فصلن جو جنازو نڪري وڃي ٿو.

اهڙي صورتحال ۾ سوال اهو پيدا ٿئي ٿو تہ ڇا هي سڀ رڳو انتظامي نااهلي آهي يا وسيلن تي منظم اجاراداري قائم ڪرڻ آهي؟ حقيقت اها آهي تہ ٻنهي شين جو ميلاپ هتي نظر اچي ٿو. جيڪڏهن انتظامي ادارا پنهنجو ڪم ايمانداري سان ڪن ها، تہ ڪو بہ زميندار ايترو جرئت نہ ڪري ها جو درياهہ تي قبضو ڪري سگهي. پر جڏهن آبپاشي کاتي جا عملدار، ضلعي انتظاميا جا آفيسر، ۽ سياسي قيادت پاڻ هن عمل ۾ ملوث هجن يا انهن جي سرپرستي ڪن، تڏهن اجتماعي وسيلن کي بچائڻ لاءِ ڪير اڳتي ايندو؟ ميڊيا ۽ سول سوسائٽي بہ گهڻو ڪري هن معاملي تي خاموش رهي آهي.

انهيءَ صورتحال مان نڪرڻ لاءِ هاڻي رڳو ڳالهين سان ڪم نہ هلندو. غيرقانوني زميندارِي بندن جو سروي ڪري انهن کي فوري طور ختم ڪرڻو پوندو. آبپاشي کاتي کي احتساب جي تابع بڻائڻو پوندو ۽ انهن عملدارن جي جاچ ڪرڻي پوندي جيڪي هن عمل ۾ ڀاڱي ڀائيوار بڻيل آهن. عدالتي نگرانيءَ هيٺ هڪ خاص ٽاسڪ فورس قائم ٿيڻ گهرجي، جيڪا سياسي اثر رسوخ کان آزاد هجي ۽ پاڻيءَ تي غيرقانوني اجارا ختم ڪري. جديد ٽيڪنالاجيءَ جو استعمال بہ هتي مددگار ٿي سگهي ٿو. ڊرون، سيٽلائيٽ تصويرون ۽ GIS ذريعي پاڻيءَ جي ورڇ جي حقيقي صورتحال عوام آڏو آڻڻ گهرجي، جيئن ڪو بہ زميندار حقيقت لڪائي نہ سگهي. پاڻي سنڌ لاءِ رڳو وسيلو نہ آهي، پر زندگيءَ جو بنياد آهي. ان تي اجاراداري رڳو معاشي ناانصافي ناهي، پر اجتماعي زندگيءَ خلاف هڪ ڏوهہ آهي. جيڪڏهن اڄ سنڌ جا ماڻهو، حڪومت ۽ عدالتون جاڳي نہ سگهيا تہ ايندڙ نسلن لاءِ پاڻي نہ رهندو، زراعت ختم ٿي ويندي ۽ سنڌ جو قدرتي ماحول تباهہ ٿي ويندو. هي معاملو ڪنهن هڪ علائقي يا ڪنهن هڪ زميندار تائين محدود ناهي، پر سنڌ جي مستقبل سان سڌو سنئون جڙيل آهي.

وقت اچي ويو آهي تہ عوام پاڻ بہ هن معاملي تي پنهنجو آواز اٿارين. ميڊيا کي پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻو پوندو، سول سوسائٽي کي عوامي تحريڪون منظم ڪرڻيون پونديون ۽ عدالتن کي پنهنجي ذميواري نڀائڻ گهرجي. وسيلن تي اجاراداري ڪنهن بہ صورت ۾ قبول نہ هئڻ گهرجي. پاڻيءَ جي منصفاڻي ورڇ سنڌ جو تاريخي حق آهي، جنهن جي حفاظت لاءِ هر سطح تي جدوجهد ڪرڻ لازمي آهي.

سفيدپوش طبقي جي حالتِ زار!

اعجاز ممنائي

دنيا جي مختلف ملڪن ۾، جڏهن ماڻهو جدوجهد جي حالت ۾ روڊن تي نڪرندا آهن، تہ طاقتور ايوان بہ ڏڏي ويندا آهن. طاقتور حڪمران، وڏيون سيڪيورٽيون ۽ هٿياربند فوجون ماڻهن جي شديد احتجاج کي روڪي نہ ٿيون سگهيون. تاريخ شاهد آهي تہ جڏهن مظلوم ماڻهو متحد ٿين ٿا ۽ پنهنجن بنيادي مسئلن لاءِ آواز اٿارين ٿا، تہ وڏا وڏا حڪمران ۽ مضبوط ترين حڪومتون بہ ٽٽي پون ٿيون. بنگلاديش ڪانپوءِ هاڻي نيپال جو مثال اسانجي سامهون آهن. بنگلاديشي وزيراعظم حسينہ واجد، جيڪا ڪيترن سالن کان اقتدار ۾ هئي، عوامي غصي جو شڪار ٿي وئي. عوامي تحريڪ ايتري تيز ٿي وئي جو آخرڪار کيس نہ رڳو اقتدار پر ملڪ بہ ڇڏي ڀڄڻو پيو. ٻئي طرف، نيپال ۾ بہ صورتحال اهڙي موڙ تي پهچي وئي جو وزيراعظم کي پنهنجي جان بچائڻ لاءِ هيلي ڪاپٽر ۾ ملڪ مان ڀڄڻو پيو. ڪاوڙيل ماڻهن وزيراعظم هائوس ۽ پارليامينٽ کي بہ باهہ ڏئي ڇڏي. دنيا اهي سڀ منظر ڏٺا ۽ سبق سکيو تہ جڏهن ماڻهو متحد ٿي، زيادتي، ڪرپشن، مهانگائي، بيروزگاري ۽ ناانصافي جي خلاف اٿي بيهن ٿا، تہ ڪا بہ طاقت انهن جو رستو روڪي نٿي سگهي. جيڪڏهن اسان پاڪستان جي صورتحال جو جائزو وٺون تہ اها سچائي سامهون اچي ٿي تہ هتي بہ ماڻهو ڪيترن سالن کان مهانگائي، بيروزگاري، بجلي ۽ گئس جي لوڊشيڊنگ هوندي وڌندڙ قيمتن، خراب صحت، ناڪاره تعليمي نظام ۽ حڪمرانن جي ڪرپشن جو شڪار آهن. حالت اها آهي تہ هڪ عام ماڻهو لاءِ گذر سفر ڪرڻ نهايت ئي مشڪل ٿيندو پيو وڃي. بجلي جا بل، گئس جون قيمتون، ڪير، چانور، ڀاڄيون، گوشت ۽ ٻيون ضروري شيون ان سطح تي پهچي ويون آهن جو سفيد پوش طبقي کي چيپاٽيو پيو وڃي. اڄ پاڪستان ۾ هڪ مزدور، هڪ استاد، هڪ سرڪاري ملازم، هڪ رٽائرڊ پينشنر، سڀ هڪ ئي سوال پڇي رهيا آهن تہ هي زندگي ڪيئن گذارجي؟ ان جي گهر جا خرچ، متن مائٽن ۽ دوستن سان اٿڻ ويهڻ جا ايترا خرچ ٿي ويا آهن جو هن لاءِ اڪيلي سر گهر ۾ گاڏو هلائڻ مشڪل ٿي ويو آهي. جن علائقن ۾ گئس آهي اُڪ چنيءَ ۾ گذرندڙ مهيني ڪانپوءِ جڏهن بل ايندو آهي تہ ان جا هوش اُڏامي ويندا آهن. ڪير، ڪنڊ، ڀاڄيون، گوشت ۽ داليون، سندس وس کان ٻاهر آهن اولاد جا تعليمي اخراجات آسمان کي ڇُهي رهيا آهن. حڪومت سرڪاري اسڪولن کي روز نئين پاليسيءَ هيٺ آڻي تعليم جو ٻيڙو ٻوڙي رهي آهي جڏهن تہ خانگي اسڪولن ۽ ڪاليجن جون فيسون عام ماڻهو جي پهچ کان ٻاهر ٿينديون پيون وڃن. اسپتالن ۾ علاج جون بنيادي سهولتون موجود نہ آهن. غريب لاءِ دوائون غائب آهن. جنهن ڪري هو پيناڊول گوري بہ خانگي اسٽور تان وٺڻ تي مجبور آهي ڊاڪٽرن جون فيسون ۽ دوائن جون قيمتون ايتريون وڌي ويون آهن جو مريض جي جان بچائڻ بدران کيسا خالي ٿي وڃن ٿا پر بيماريءَ تي ٽڪي جو فرق بہ نہ ٿو پوي. اهڙي ڏکئي وقت ۾، عوام اميد رکي ٿو تہ حڪمران بي غرضي جو مظاهرو ڪندا، پنهنجا خرچ گهٽائيندا ۽ عوام کي رليف ڏيڻ لاءِ عملي قدم کڻندا. پر بدقسمتي سان، پاڪستان ۾ صورتحال بلڪل ان جي ابتڙ آهي. عام ماڻهن جي گهرن جي بجيٽ وڌندي رهي ٿي، پر وزيرن ۽ صلاحڪارن جون پگهارون 200 سيڪڙو وڌايون وڃن ٿيون ننڍو ملازم طبقو هر شيءِ تي ٽئڪس ڀري ٿو پر ايوانن ۾ ويٺل وزير عياشيون ڪري بنا ٽئڪس جي گهمندو رهي ٿو، سرڪاري گاڏين جا قافلا وڌندا رهن ٿا غير ضروري پرڏيهي دورا ڪري سرڪاري خزاني جي لٽ مار ڪئي وڃي ٿي ۽ عوام کي چيو ٿو وڃي تہ صبر ڪريو، هي ڏکيو وقت آهي جلد گذري ويندو.

هي اهڙو رويو آهي جيڪو ماڻهن کي حڪومت کان وڌيڪ ناراض ۽ مايوس ڪندو. جيڪڏهن اهو رويو رهي تہ ملڪ اندر بغاوت پيدا ٿي ويندي. جڏهن حڪمران پنهنجي زندگي عياشين ۾ گذاريندا ۽ ماڻهن کي قرباني ڏيڻ جو سبق سيکاريندا آهن، تہ اهڙا ٻٽا معيار ماڻهن جي دلين ۾ ملڪ جي حڪمرانن لاءِ نفرت پيدا ڪندا آهن. ڇوتہ برداشت جي هڪ حد آهي جيڪڏهن اها پار ڪئي وئي تہ ماڻهو پنهنجي جان مان بيزار ٿي ويندا آهن. اسان کي عرب دنيا ۾ "عرب بهار" جي واقعن مان بہ ساڳيو سبق ملي ٿو، جتي تيونس کان مصر ۽ لبيا تائين، عوامي تحريڪن آمر حڪمرانن کي گهر پيٽرو ڪيو جيڪي ڏهاڪن کان اقتدار تي قابض هئا. پاڪستان جي ماڻهن ماضيءَ ۾ وڏن آمر حڪمرانن خلاف تحريڪون بہ شروع ڪيون آهن. ايوب خان جي دور ۾، شاگردن ۽ عوامي احتجاجن سڄي نظام کي لوڏي ڇڏيو هو. جنرل ضياءُ الحق جي 11 سالن جي سخت مارشل لا خلاف بہ ماڻهن بي خوف ٿي مهاڏو اٽڪايو ۽ اڳين جنرل پرويز مشرف خلاف عوامي دٻاءَ بہ آخرڪار فيصلہ ڪُن ثابت ٿيو ان جو مطلب آهي تہ پاڪستان جي ماڻهن وٽ بہ طاقت آهي تہ جيڪڏهن اهي چاهين تہ تبديلي آڻي سگهن ٿا.

اڄ پاڪستان جو هر شهري پنهنجن پنهنجن مسئلن جي بار ۾ دٻيل آهي. هڪ طرف بيروزگاري ۽ مهانگائي آهي، تہ ٻئي طرف ننڍا ڪاروبار ڪندڙ پريشان آهن. هاري پريشان آهن تہ پاڻ، ٻج ۽ پاڻ سستو نہ ٿيندو تہ اهي فصل ڪيئن ڪاهيندا زمينون بنجر ٿينديون پيون وڃن. مزدور طبقو پنهنجي روزاني اجرت سان گهريلو خرچ پورو ڪرڻ جي قابل ناهي. اها صورتحال ڏينهون ڏينهن نهايت گنڀير ٿيندي پئي وڃي ۽ ان سبب ماڻهن جي دلين ۾ حڪمرانن خلاف ڪاوڙ ۽ نفرت مسلسل وڌي رهي آهي. سوال اهو آهي تہ وسيلن سان مالامال ملڪ هوندي اسان پريشان ڇو آهيون حڪمران عوام جي ڀلائيءَ جا پروگرام ڇو نہ ٿا مرتب ڏين بهترين حڪمران اهو آهي تہ عوام جي خوشحاليءَ لاءِ حڪمت عملي ٺاهي پر هتي ڪم ابتڙ آهي هڪ وزير اقتدار ۾ پهچندي ئي هڪ گاڏيءَ مان پنج گاڏيون نوان بنگلا نيون زمينون خريد ڪرڻ شروع ڪري ٿو جڏهن تہ عوامي ڀلائيءَ جو ڪو پروگرام نظر نہ ٿو اچي ان صورتحال ۾ هڪ سفيد پوش ماڻهوءَ مار ڪائي ٿو جيڪڏهن اها روش رهي تہ ملڪ تباهيءَ طرف پهچي ويندو انڪري پاڪستان جي مسئلن جو حل ڪنهن شارٽ ڪٽ پروگرام ۾ نہ پر هڪ جامع پاليسي ۽ عملي قدمن ۾ آهي. سڀ کان پهرين، اهو ضروري آهي تہ حڪمران پنهنجي زندگي کي سادو بڻائين ۽ عوام کي رليف فراهم ڪرڻ لاءِ عملي قربانيون ڏين. بجلي ۽ گئس جي قيمتن ۾ گهٽتائي ڪئي وڃي. غير ضروري ٽيڪس ختم ڪيا وڃن. ۽ بنيادي ضرورتن تي سبسڊي ڏني وڃي. ٻيو اهم نقطو ڪرپشن کي ختم ڪرڻ آهي. جيستائين وسيلن جو زيان ٿيندو ۽ دولت صرف اشرافيہ جي کيسي ۾ ويندي رهندي، تيستائين عام ماڻهو جي زندگي بهتر نہ ٿي سگهي. اسان جو سڀ کان وڏو مسئلو قرض آهي، جيڪو اسان جا حڪمران پنهنجي عياشين لاءِ وٺي رهيا آهن اهي مسئلن کي وڌائي رهيا آهن. شفاف احتساب ۽ ميرٽ سسٽم قائم ڪرڻ وقت جي سڀ کان وڏي ضرورت آهي. ٽيون قدم تعليم ۽ صحت تي ڌيان ڏيڻ آهي. جيڪڏهن ماڻهن کي مفت يا سستي تعليم ۽ علاج فراهم ڪيو وڃي تہ پوءِ زندگي ۾ انهن جا اڌ مسئلا پاڻمرادو گهٽجي ويندا. ساڳئي طرح، روزگار جا موقعا پيدا ڪرڻ پڻ ضروري آهن تہ جيئن نوجوان پنهنجي صلاحيتن کي مثبت رخ ۾ استعمال ڪري سگهن. عالمي واقعا پاڪستاني حڪومت لاءِ آئينو آهن. جيڪڏهن حڪمران وقت تي عوام جا مسئلا حل نہ ڪندا، مهانگائي گهٽ نہ ڪندا ۽ انصاف فراهم نہ ڪندا تہ پوءِ اهي ئي ماڻهو هڪ ڏينهن حڪمرانن جي گهرن کي باهيون ڏيئي ساڙي ڇڏيندا. عوام جو صبر ختم ٿي چڪو آهي. وقت جي ضرورت آهي تہ حڪمران پنهنجا طريقا بدلائين ۽ عوام کي رليف فراهم ڪرڻ لاءِ عملي قدم کڻن. جيڪي حڪمران عوام جي اميدن تي پورا نہ لهندا آهن، انهن لاءِ اقتدار جا محل بہ جيل بڻجي ويندا آهن انڪري حڪمرانن کي اڄ عوام جي ڀلي لاءِ سوچڻ گهرجي تہ جيئن سندن سياٽو محفوظ بڻجي سگهي.

پنهنجي پاران... سيٺ سوڀراج چيتومل هندوجا

حسيب ناياب منگي

هونئن تہ شڪارپور ۾ نيڪيءَ ۽ خير جا ڪم ڪرڻ وارا ڪي گهٽ ڪونهن گذريا، پر سيٺ سوڀراج چيتومل هندوجا جو نالو خلق جي خدمت جي ڪيتر ۾ نہ صرف شڪارپور ۾ پر سکر، ڪراچيءَ ۽ ڪوئيٽہ تائين مشهور هو. هي صاحب پنهنجي حياتيءَ ۾ انسانذات جي بهتريءَ ۽ ڀلائيءَ لاءِ جيترو ڪم ڪري ويو، سو ڪڏهن بہ وساري نٿو سگهجي. هن جي ترجيحن ۾ شهر جي ترقيءَ ۽ خوشحاليءَ توڙي مسڪين ماڻهن جي ٻڪ جي خاتمي سان گڏ انهن جي تعليم ۽ صحت تي ڌيان ڏيڻ بہ هو. شڪارپور جي ساڌن ۽ سنتن جي صحبت ۾ وقت گذارڻ ڪري هو ڌرمي خيالن جو مالڪ بہ هو. مندرن ۾ وڃي نہ رڳو پاڻ پُوڄا ڪندو هو پر اتي موجود ماڻهن جا مسئلا ٻُڌي، انهن کي حل ڪرڻ لاءِ پڻ پاڻ پتوڙيندو هو. کيس گهڻو چاهہ هو تہ سندس هٿن مان جيترا خيرَ جا ڪم ٿي سگهن، هو ڪندو رهي. اهوئي سبب آهي جو پريشان حال ماڻهو بي وس ۽ لاچار توڙي معذور شخص وٽس اچي پنهنجيون ضرورتون پوريون ڪري ويندا هئا.

شڪارپور جا ماڻهو ساڻس ڏاڍو پيار ڪندا هئا. هو بہ هر وقت مسڪين ماڻهن جو خيال رکندو هو. هندوستان جي مختلف شهرن مان سياري جي مند ۾ پائڻ لاءِ گرم ڪپڙا يا اونهاري ۾ موسم جي حساب سان هلڪا لٽا گهرائي غريبن ۾ مفت ورهائيندو هو. جيڪي ماڻهو صاحبِ حيثيت نہ هوندا هئا، وٽس اچي ويهندا هئا. سيٺ بہ درياهہ دل هوندو هو سو هٿ ۾ لڪائي ايئن ضرورتمندن جي پورت ڪندو هو جو ماڻهو کيس دعائون ڏيندا خوش ٿي واپس گهر ويندا هئا. شڪارپور جي پاڙي پاڙي ۾ وڃي صفائيءَ جي پاڻ چڪاس ڪندو هو. جيڪڏهن شهر جي ڪنهن بہ ڪُنڊ ۾ صفائيءَ بابت ڪا شڪايت هوندي هئي تہ سيٺ سوڀراج کان ڪٽي پُڇندو هو جو ماٺ ڪري ويهي رهي! شڪارپور ميونسپل آفيس پهچندو هو. انتظاميہ سان ڳالهائيندو هو ۽ تيستائين صبر سان نہ ويهندو هو جيستائين صفائيءَ جو انتظام نہ ٿئي! شهر جي واپارين، وڪيلن، سياسي ۽ سماجي اڳواڻن توڙي ڪارڪنن، استادن ۽ سيٺين سان سندس تمام گهڻي نيازمندي هوندي هئي. شهر جا ماڻهو بہ سيٺ جو احترام ڪندا هئا. هندو هُجن يا مسلمانَ، جڏهن بنا ڪنهن فرق جي شڪارپور جي ترقيءَ لاءِ رٿائون جوڙيون وينديون هيون، تہ اهڙن املهہ ماڻڪن جي هٿ ۾ رهندي شڪارپور جو اوڄ بہ ڪو ٿيو هو! پر افسوس جو پوءِ شهر جو سمورو نظام اهڙيءَ ريت تبديل ٿي ابتريءَ جو شڪار ٿي ويو، جڻ هن شهر جو ڪو ڌڻي سائين ڪڏهن هُئوئي ڪونہ!

سيٺ سوڀراج، نيڪوڪار ۽ خوش اخلاق انسان ڪاڪي چيتومل هندوجا جو پُٽ هو ۽ شڪارپور ۾ 18 سيپٽمبر 1879ع تي پيدا ٿيو. پاڻ ڪچي وهيءَ کان ئي ڏاڍو هوشيار هو. سورهن ورهين جو ٿيو تہ ڪمائڻ لاءِ ڪراچيءَ ڏانهن نڪري پيو. پنهنجي اعليٰ لياقتن سبب هو جلد ئي ڪنهن فارم ۾ 'بروڪر' ٿيو. اتان جيڪو ڪجهہ بہ ڪمائيندو هو پنهنجي ڪاڏي پيٽي جو خرچ ڪڍي باقي رقمَ غريبن ۾ ورهائڻ لاءِ شڪارپور پنهنجي پتا ڏانهن موڪلي ڏيندو هو. ڪاڪو چيتومل بہ جڏهن جڏهن هٿ جو خير ڪيندو هو تہ شڪارپور سميت ڪراچيءَ جي مندرن ۽ اسڪولن جي ڪم ڪار لاءِ پُٽَ ڏانهن رقم موڪليندو هو. اهو چوڻ ۾ ڪو بہ وڌاءُ ناهي تہ هنن سيٺين جي نڪتل خيرَ مان ان دؤرَ جا ڪراچيءَ جا مندرَ ۽ اسڪولَ سُڌريا. ڪراچيءَ سان گڏوگڏ سيٺ سوڀراجَ، سکر ۽ شڪارپور جي باغن ۾ ماڻهن جي ويهڻ لاءِ پنهنجي خرچ تي بئنچون ٺهرائي رکرائي ڏاڍو سرهو ٿيو هو. ان وقت اهڙي خدمت تي ماڻهن جُون کيس دل سان دعائون مليون هيون. تن ڏينهن ۾ سيٺ سوڀراج چيتومل هندوجا، ڪوئيٽا ۾ نہ صرف مندرن جي تعمير لاءِ دل کولي دان ڏنو پر اتي اسڪول ٺهرائڻ لاءِ بہ هزارين روپيہ خرچ ڪيا هيا. 'سناتن ڌرم سڀا اسڪول' ڪوئيٽا کي تيار ڪرائڻ لاءِ تنهن زماني ۾ 50 هزار روپيہ خرچ ڪري خوشيءَ ۾ نہ پئي ماپيو.

سيٺ سوڀراج، ڪراچي ميونسپل ڪارپوريشن جو 1917ع کان 1928ع تائين ميمبر بہ رهيو. هن جي ڏنل پئسن مان ئي ڪراچيءَ ۾ اردو بازار پٺيان 'برنس روڊ' جي آسپاس سنڌس نالي پٺيان ميٽرنٽي هوم (ويمُ گهر) تعمير ٿيو. جيڪو اڄ بہ ماڻهن جي شيوا ۾ مصروف آهي. سوڀراجَ، هي ويمُ گهرُ پنهنجي پتني ڪشن ديويءَ جي ماءَ ۾ ٺهرايو. جيڪو بنيادي طور زناني طبي فلاح مرڪز (وومينس ويلفيئر هيلٿ يونٽ) طور قائم ٿيو هو. "ڪراچي - سنڌ جي مارئي" ڪتاب ۾ محترم گل حسن ڪلمتي ڄاڻائي ٿو تہ: "هن ميٽرنٽي هوم جو افتتاح 21 جولاءِ 1928ع تي ان وقت جي سنڌ جي ڪمشنر مسٽر ٽامس ڪيو هو".

اسانجي شهر شڪارپور جي مشهور سيٺ سوڀراج چيتومل هندوجا جي ڏنل رقم مان سکر ۾ بہ معصوم شاهہ جي مناري جي سامهون زناني ميونسپل اسپتال لڳ هڪ ويم گهر تعمير ٿيو. جنهنجو نالو "ليڊي گراهم ويم گهر" رکيو ويو. سنڌ جو نالي وارو ليکڪ رحيم داد خان "مولائي شيدائي" پنهنجي ڪتاب "تاريخ سکر" ۾ ان ويم گهر جي تعمير جو سال 1930ع لکي ٿو. اهڙيءَ ريت شڪارپور ۾ بہ هن نہ صرف مندرن ۾ بجليءَ جي فٽنگ ڪرائي، پر اسڪولن جي اڏاوتَ تي بہ پئسا خرچ ڪيا. ڪو پروگرام هجي يا ڪنهن جماعت يا انجمن کي مالي سهڪارَ جي ضرورت هجي، سيٺ ڪڏهن بہ پئسا ڏيڻ کان پنهنجو هٿ نہ روڪيندو هو.

سوڀراج سيٺ، ڪوئيٽا، شڪارپور، سکر ۽ ڪراچيءَ جي اڻ ڳڻين فلاحي ۽ سماج سڌارڪ تنظيمن جو صدر ٿي رهيو. شڪارپور سميت سکر ۽ خاص ڪري ڪراچيءَ جي شهرين جا ننڍين وڏين ڳالهين تان ڪنهن بہ قسم جا اٽڪاءَ يا تڪرارَ ٿيندا هئا تہ انهن جا فيصلا ۽ نباهہ ڪرائڻ جو ذمو بہ سيٺ سوڀراج چيتومل مٿان هوندو هو.

سيٺ سوڀراج چيتومل هندوجا جو 20 نومبر 1928ع تي شڪارپور ۾ ديهانت ٿيو. هندوستان جي مختلف شهرن سميت سنڌ جا نالي وارا سياستدانَ، سماجي اڳواڻَ ۽ واپاري، شڪارپور آيا ۽ سيٺ جي آڪهہ سان سنڌس لاڏاڻي جي ڏک ۾ شريڪ ٿيا. سيٺ سوڀراج جِي پهرين ورسيءَ تي، 21 نومبر 1929ع تي ڪراچيءَ ۾ سنڌس نالي پٺيان "سوڀراج چيتومل سنڌ اسڪائوٽس هيڊڪوارٽر" جو افتتاح بمبئيءَ جي تڏهوڪي صوبائي اسڪائوٽ چيف 'سر فريڊرڪ سائڪس' ڪيو. اهڙيءَ ريت ڪراچيءَ ۾ ئي 1932ع ۾ سيٺ سوڀراج چيتومل جو سنگ مرمر جو مُجسمو تيار ٿيو جنهن جو افتتاح ڪراچيءَ جي پهرين ميئر، جمشيد نسروانجي مهتا ڪيو هو.

وقت گذري ويو ماڻهن کان پنهنجا محسن وسري ويا ورهاڱي ڪانپوءِ سيٺ سوڀراج جا گهر ياتي شڪارپور توڙي ڪراچيءَ وارا گهر ڇڏي پارت هليا ويا. افسوس اهو آهي تہ سيٺ سوڀراج چيتومل هندوجا جهڙا الائجي ڪيترا ڪردارَ هوندا، جن کي اڄ تائين ڪڏهن بہ ياد ناهي ڪيو ويو. اڄ اسان سنڌ ڌرتيءَ جي هِن نيڪ انسان ۽ سماجي خدمتگارَ کي سنڌس 146 هين جنم ڏهاڙي تي ياد ڪري سرهائي محسوس ڪريون ٿا.

بقايا 01

سان لاڳاپيل هڪ سنگين مسئلي سروائيڪل ڪينسر (ٻچي داني جي ڪينسر) جهڙي موذي مرض کي روڪڻ لاءِ لڳندڙ سروائيڪل ڪينسر جي انجيڪشن بابت ملن ۾ ڪند ذهنيت رکندڙ ماڻهن پاران ٿيندڙ منفي پروپيگنڊا ۽ ڪوڙن وڊيوز تي پنهنجي ڳڻتيءَ جو اظهار ڪيو آهي. هن ڳالهائيندي چيو ته هن وقت عالمي صحت جي ادراري جي تعاون سان سنڌ ۾ هلندڙ سروائيڪل ڪينسر جي ويڪسين مهم خلاف ڪجھ نام نهاد مذهبي پارٽين، گروهن ۽ فردن پاران بي بنياد، ڪوڙ ۽ خوف تي ٻڌل پروپيگنڊا هلائي پئي وڃي. اهي ڊريون عام سنڌي ماڻهن، خاص ڪري والدين ۽ نياڻين جي ذهنن ۾ شڪ ۽ خوف پيدا ڪري، صحت جي هڪ اهم ۽ حياتي بچائيندڙ مهم کي ناڪام ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيون آهن. تازو جي يو آءِ (ف) گروپ پاران ڪراچيءَ ۾ ٿيل هڪ سياسي جلسي دوران، هن ويڪسين کي "اسلام دشمن" قرار ڏنو ويو آهي، جيڪو بيان نه فقط بي بنياد ۽ جاهلاڻو آهي، پر صحت جي عالمي اصولن جي خلاف آهي. اسان ان عمل کي سنڌ جي عورتن ۽ نياڻين جي زندگي ۽ سنڌن مستقبل سان سڌي دشمني سمجهون ٿا. اها روش يقيناً انساني حقن، خاص ڪري عورتن جي تحفظ جي خلاف آهي، ۽ ان تي خاموشي اختيار ڪرڻ جو مطلب صحت، تعليم ۽ زندگي جهڙن بنيادي حقن تان هٿ کڻڻ آهي. سروائيڪل ڪينسر ٻچيداني ۾ ٿيندڙ خطرناڪ مرض آهي، جيڪو خاص ڪري (HPV)نالي وائرس سبب ٿيندو آهي. سنڌ ۾ هر سال لڳ ڀڳ 25 کان 30 سيڪڙو نوان ڪيس رپورٽ ٿين ٿا، جن مان لڳ ڀڳ 1000 عورتون موت جو شڪار ٿين ٿيون. اهڙي صورتحال ۾ HPV ويڪسين جي موجودگي هڪ اميد جو ڪرڻو آهي. هي ويڪسين 2006ع کان دنيا جي 150 کان وڌيڪ ملڪن ۾ استعمال ٿي رهي آهي، جن ۾ ڪيترائي اسلامي ملڪ به شامل آهن، جهڙوڪ سعودي عرب، قطر، ملائيشيا ۽ انڊونيشيا. هن وقت تائين دنيا ۾ 270 مليين کان وڌيڪ ڊوز محفوظ طريقي سان لڳايا ويا آهن، جن مان ڪنهن به نقصان جي ڪا تصديق ٿيل رپورٽ موجود ناهي. ان ويڪسين جي افاديت، تحفظ ۽ اثرائتي هجڻ تي ڪيترن ئي تحقيقن، ماهرن ۽ ادارن جي تصديق موجود آهي. سنڌين نيشنل ڪانگريس واضح ڪندي هلي ته هي ويڪسين اسلام دشمن ناهي، بلڪ انساني زندگين کي بچائڻ جو سائنسي، محفوظ ۽ انسان دوست طريقو آهي. جي يو آءِ (ف) جهڙن سياسي گروهن جو اهڙو رويو نه صرف سنڌ جي ڌيئرن سان ظلم آهي، پر اهو سنڌي سماج کي جهالت طرف ڌڪڻ جي ڪوشش پڻ آهي. اسان اهڙين بيانن کي سخت لفظن ۾ رد ڪرڻ سان گڏ، هن رياست جي حڪومت کي اهو چتاءُ ڏيون ٿا ته اهڙن انتهاپسند عنصرن خلاف فوري ڪارروائي ڪئي وڃي ۽ جيڪڏهن رياست خاموش رهي، ته سنڌين نيشنل ڪانگريس عوامي سطح تي سجاڳي، عوامي مزاحمت ۽ منفي پروپيگنڊا خلاف قومي مهم جو آغاز ڪندي. ان سلسلي ۾ سڀ کان پهرين سنڌين نيشنل ڪانگريس جي مرڪزي چيف آرگنائيزر ايڊووڪيٽ محب آزاد پنهنجي وڏي ڌيءَ سورٺ ۽ سنڌين نيشنل ڪانگريس جي مرڪزي ڊپٽي چيف آرگنائيزر سارنگ جويي پنهنجي وڏي ڌيءَ سنڌ راڻي کي ايندڙ سومر تي سروائيڪل ڪينسر کي روڪڻ واري ويڪسين لڳرائڻ جو اعلان ڪيو آهي، سنڌين نيشنل ڪانگريس سنڌ جي سمورين ڌيئرن جي زندگي بچائڻ لاءِ ڪنهن به حد تائين وڃڻ لاءِ تيار آهي. اسان گڏيل قومن ۽ ورلڊ هيلٿ آرگنائيزيشن کي به اپيل ٿا ڪريون ته هو سنڌ ۾ HPVويڪسين مهم جي مانيٽرنگ پاڻ ڪن ۽ حڪومت تي زور وجهن ته صحت جهڙي اهم شعبي تي ڪنٽرول مذهبي انتهاپسندن بدران سائنس ۽ انساني ڀلائي جي بنيادن تي هجي. آخر ۾ اسان سنڌي قوم کي به اپيل ڪريون ٿا ته هو افواهن کان پاسو ڪن، علم، عقل ۽ سائنسي حقيقتن تي ڀروسو ڪن، ۽ پنهنجين نياڻين کي محفوظ بڻائڻ لاءِ ويڪسين مهم ۾ ڀرپور حصو وٺن. جيڪا قوم پنهنجين ڌيئرن جي زندگي نه بچائي سگهي، اها پنهنجو مستقبل به نه بچائي سگهندي.

بقايا 02

غلام مرتضيٰ خان جتوئي چيو ته ملڪ هن وقت بدترين معاشي بحران کي منهن ڏئي رهيو آهي ملڪ جو ڏيوالو نڪري چڪو آهي جڏهن ته سنڌ پوليس اسٽيٽ بڻجي وئي آهي هن وڌيڪ چيو ته امن امان جي صورتحال بگڙيل آهي ڌاڙيلن جي ڇوٽ ملڻ سبب چورن ڌاڙيلن ۽ ڦورن ماڻهن جو جيئڻ جنجال بڻائي ڇڏيو آهي عوام کي روزانو لوٽ مار ۽ ڌاڙيلن جي دهشت جو شڪار ٿيڻ تي مجبور ڪيو ويو آهي جيڪو حڪومت جي نااهلي جو واضح ثبوت آهي غلام مرتضيٰ خان جتوئي چيو ته سنڌ جا مظلوم عوام هن وقت بي يار و مددگار آهن حڪومت کي گهرجي ته ماڻهن کي امن روزگار ۽ انصاف ڏيڻ لاءِ فوري طور قدم کڻي

بقايا 03

پي هائي اسڪول ڏهرڪي جي دوري دوران ڪيو. ان موقعي تي هن ڳالهائيندي چيو ته محتسب اعليٰ سنڌ جي هدايتن موجب عوام ۾ سجاڳي پيدا ڪئي پئي وڃي ته محتسب اعليٰ سنڌ تڪڙو، مفت ۽ بغير وڪيل جي انصاف فراهم ڪندڙ ادارو آهي جيڪو عام ماڻهن جي شڪايتن جو ازالو ڪرڻ لاءِ جاکوڙي پيو هن چيو ته جيڪڏهن عام ماڻهن جو ڪنهن سرڪاري اداري ۾ جائز ڪم نه پيو ٿئي يا بغير ڪنهن سبب جي دير ڪئي پئي وڃي ته ريجنل آفيس گهوٽڪي ۾ سادي ڪاغذ تي درخواست جمع ڪرائي سگهجي ٿي ان کان علاوه محتسب اعليٰ سنڌ جي ويب سائيٽ تي پڻ شڪايتون داخل ڪري سگهجن ٿيون. هن وڌيڪ ڳالهائيندي چيو ته اڄ جا شاگرد مستقبل جا معمار آهن. انڪري شاگردن کي گهرجي ته تعليم جي ميدان ۾ خدمت جي جذبي سان اڳتي وڌن ۽ مستقبل ۾ هن قوم ۽ ملڪ جو نالو روشن ڪن

بقايا 04

ڏنل زميندار بند ٽٽي پيو گوٺ ڪاڻءَ پور ۽ 250 جريبن تي بيٺل ترن پاڃيون جو فصل پاڻي هيٺ اچي ويون. جڏهن ته گوٺ ڪاڻءَ پور آس پاس جي ڪيترن گهرن ۾ پاڻيءَ ڪاهي پيو ڳوٺاڻا پنهنجي مدد پاڻ ٻڌل گهرن مان سامان ۽ مال ڪڍي موهن جو دڙو بچاءُ بند ڏانهن منتقل ڪيو ڳوٺاڻن جو چوڻ هو ته ڪو به آبپاشي عملدار يا ضلعي انتظاميه چونڊيل نمائندو نه پهتو انتظاميه سنڌن گهرن مان محفوظ هنڌن ڏانهن منتقل ڪرڻ ۾ اسان جي مدد نه ڪئي اسين پنهنجي مدد پاڻ تحت موهن جو دڙو بچاءُ بند تي کليل آسمان هيٺ ويٺل آهيون، اسين سنڌ حڪومت کي اپيل ٿا ڪيون ته اسان جي واهر ڪئي وڃي،

بقايا 05

چور موڪليا پر ان جي اها ڪوشش به ناڪام وئي چو ته اسان سجاڳ ٿي وياسين پلاٽ به پاڻ هن ڪپائي ڏنو هو هاڻي ورڻ قبضو به ڪرڻ چاهي ٿو هن چيو ته پاءُ ڏوهاري قسم جو ماڻهو آهي جنهن گڏريل ڏينهن ابڙان پوليس جي ايس ايڇ او لعل ڏنو شر کي پنجاهه هزار رشوت ڏئي ڪري مون تي وحشياڻو تشدد ڪرايو آهي هن چيو ته ايس ايڇ او لعل ڏنو شر مونکي پاءُ جي چوڻ تي هاف فراءِ پيو ڪري جنهن مون تي هٿيار به سڌو ڪيو ۽ ٽاٽي کان وٺي ڊوڙائيندو رهيو ته مون مسجد ۾ پناهه وٺڻ جي ڪوشش ڪئي پراتي به ويهڻ نه ڏنو هن وڌيڪ چيو ته منهنجو پاءُ ڏٽي بخش پنهور ڏوهاري قسم جو ماڻهو آهي جيڪو هر مهيني ايس ايڇ او ابڙان کي منٿلي ڏيندو آهي جنهن جي ونگار وهندي مونکي تشدد ڪيو ويو آهي جنهن جي ڏانهن ڊي آءِ جي ايس پي نوشهروفيروز کي ڏني آهي پر اڃان تائين انصاف نه مليو آهي جنهن جي ڪري مان ۽ منهنجي فيملي عدم تحفظ جو شڪار آهيون هن سيشن جج نوشهروفيروز، ايس ايس پي نوشهروفيروز سميت بين وس وارن کي اپيل ڪئي آهي ته معاملي جي جاچ ڪري انصاف فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 06

سمنڊ ۾ ٻڏي فوت ٿيل ماهيگير جان علي شاهه جي وارثن سان تعزيت ڪئي ۽ ڪين مالي سهائتا پڻ فراهم ڪئي. چيئرپرسن فاطمه مجيد ڪيٽي بندر جي ماهيگيرن جي ڳوٺن جو به دورو ڪيو ۽ اتي جي صورتحال جو جائزو ورتو. ان موقعي تي هن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته سمنڊ ۾ پيٽ گذر لاءِ ويندڙ ماهيگير جي حادثاتي موت تي ڪيس تمام گهڻو صدمو پهتو آهي، چو ته هوءَ پاڻ هڪ ماهيگير جي ڌيءَ آهي ۽ ماهيگيرن جي تڪليفن کان بخوبي واقف آهي. هن وڌيڪ چيو ته انشاءالله آئون ماهيگيرن کي سهولتون ڏيارڻ ۽ سنڌن مسئلن جي حل لاءِ ڀرپور ڪوشش ڪنديس. ماهيگيرن لاءِ بهتر پاليسي جوڙڻ تي ڪم ڪري رهيا آهيون. چيئرپرسن فاطمه مجيد جو اهو دورو ڪيٽي بندر جي ماهيگيرن لاءِ هڪ اميد جو پيغام کڻي آيو آهي. هن جي پنهنجي پس منظر ۽ ماهيگير برادري سان گهري وابستگي انهن جي مسئلن کي سمجهڻ ۽ حل ڪرڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪري سگهي ٿي. ماهيگيرن کي اميد آهي ته سنڌن ڏکهي عرصي کان التوا ۾ پيل مسئلا هاڻي حل ٿي سگهندا ۽ کين پنهنجي روزگار لاءِ بهتر سهولتون ۽ تحفظ ملي سگهندو. هن دوري سان علائقي ۾ ترقي ۽ ڀلائي جي نئين راهه کلڻ جي توقع آهي.

بقايا 07

مذهبي رهنما ارشاد علي ڪتري پنهنجي پريس بيان ۾ چيو ته Most 500 Influential Muslimsجي عالمي فهرست ۾ سيد علي خامنه اي کي پهرين نمبر تي رکڻ اهو ثابت ڪري ٿو ته سنڌن قيادت نه صرف اسلامي دنيا ۾ پر عالمي سطح تي به انتهائي اثرائتي ۽ فيصلائتي آهي رهبر معظم مسلسل اهو پيغام ڏين ٿا ته اسلامي دنيا جيڪڏهن اتحاد، ايمان ۽ مزاحمت کي پنهنجو اوزار بڻائي ته ڪو به دشمن ڪڏهن به مسلمانن کي شڪست نٿو ڏئي سگهي سنڌن بصيرت، حڪمت ۽ جرئت ئي سبب آهي جو عالمي سطح تي به انهن کي هڪ "سپر پاور شخصيت" طور تسليم ڪيو وڃي ٿو اسان جو پختو عقيدو آهي ته رهبر معظم سيد علي خامنه اي جي رهبرانه قيادت اسلامي دنيا کي وڌيڪ اتحاد، عزت ۽ طاقت ڏانهن وٺي ويندي.

بقايا 08

جي نگراني ۾ گڏجاڻي ڪوٺائي وئي جنهن ۾ ڊاڪٽرن ۽ اسپتال جي عملي کي ويڪسين بابت خصوصي ڄاڻ ڏيڻ سان گڏو گڏ ضروري هدايتون پڻ ڏنيون ويون ان موقعي تي ميڊيڪل آفيسر ڊاڪٽر امجد حسين مستوئي چيو آهي ته سنڌ سرڪار ۽ صحت کاتي جا ٿورائتا آهيون جن سنڌ جي نياڻين کي ڪينسر کان بچاءَ واري ويڪسين لڳرائڻ جو وقتائتو فيصلو ڪيو آهي هن چيو ته دادو ۾ ويڪسين لڳرائڻ جي شروعات مان پنهنجي گهر مان ڪندي پنهنجي نياڻي کي ويڪسين ڪرائي آهي هن چيو ته ملڪي ليول تي صحت بابت ڪم ڪندڙ WHOاداري پاران تجويز ڪرڻ بعد سنڌ سرڪار ۽ صحت کاتي نياڻين کي ويڪسين ڪرائڻ جو فيصلو ڪيو آهي جنهن فيصلي جي آجيان ڪريون ٿا ۽ ان سان گڏو گڏ صحت کاتي دادو پاران مڪمل يقين ڏياني ڪرايون ٿا ته پوليو مهم وانگر HVPويڪسين لڳرائڻ لاءِ صحت کاتي دادو جا عملدار پاڻ ملهائيندا هن چيو ته هن وقت دنيا جا 150 ملڪ هي ويڪسين لڳرائي چڪا آهن جنهن ۾ هڪ ڪروڙ 30 لک نياڻين کي ويڪسين ڪرائي وئي آهي هن چيو ته ڪينسر جهڙي موذي مرض جو ڪو علاج ئي ناهي انڪري حڪومت ۽ صحت کاتو ڪينسر بچڻ لاءِ اڳواٽ ويڪسين لڳرائڻ جو فيصلو ڪيو آهي جئين پوليو کان اڳ پوليو جا قطرا ۽ سائي کان سائي جي بچاءَ وارا ٽڪا لڳايا ويندا آهن هي ويڪسين به اهڙي ترهان ڪينسر کان بچاءَ لاءِ اڳواٽ ٽڪو آهي هن چيو ته ڪجھ شرپسند ماڻهون هن ويڪسين بابت غلط افواهون ڦيلائي رهيا آهن انهن افواهن تي ڌيان نه ڏنو وڃي ۽ پنهنجي نياڻين کي ويڪسين لڳرايو ميڊيڪل آفسر ڊاڪٽر امجد حسين مستوئي دادو ضلعي جي چئن تعلقن جي ڪچي ڪاچي جي ماڻهن کي اپيل ڪندي چيو آهي ته صحت کاتي سان سهڪار ڪري پنهنجي 9 کان 14 سالن جي نياڻين کي ويڪسين ڪرايو ته جئين اهي نياڻيون ڪينسر جهڙي موذي مرض کان بچي سگهن.

بقايا 09

سان سعيد آباد واهه تي ڪاٽ جي نهيل پل تان گذاري پر واري قبرستان تائين پهچايو. وڊيو ۾ صاف ڏسي سگهجي ٿو ته ڳوٺاڻا فوتي جو مڙهه وڏي ڏکيائي سان پل تان گذاري رهيا آهن. جتي ڪنهن به وقت وڏو حادثو ٿي سگهي ٿو. ان موقعي تي ڳوٺاڻن محمد سچل پتافي، گلزار ملڪ، شخي ملڪ ۽ بين سخت احتجاج ڪيو ڳوٺاڻن جو چوڻ هو ته هن جديد دور ۾ به هو پل جي بنيادي سهولت کان محروم آهن. پل نه هجڻ ڪري هو پنهنجي پيارن جا مڙهه به ڪاٺ جي نهيل خطرناڪ عارضي پل تان گذارڻ تي مجبور آهن هنن حڪومت ۽ واسطيدار اختياريرن کان مطالبو ڪيو ته سعيد آباد واهه تي پڪو پل تعمير ڪيو وڃي، جيئن علائقي جا رهواسي سک ۽ سڪون سان زندگي گذاري سگهن.

بقايا 10

۾ رکندي شروع ڪيل هن مهم سان ڳوٺاڻن کي وڏي رليف ملي ڳوٺاڻن چيئرمين بابو غلام مصطفيٰ جي هن انساني خدمت واري عمل کي ساراهيندي کيس ڀرپور خراج تحسين پيش ڪيو جڏهن ته ڊسٽرڪٽ هيلٿ کاتي جي ڪوششن تي پڻ شڪريو ادا ڪيو ماڻهن جو چوڻ هو ته عوامي صحت جي حفاظت لاءِ اهڙيون مهمون مستقبل ۾ به باقاعدي طور تي جاري رهڻ گهرجن مڇر مار اسپري مهم ۾ ڳوٺ سبز علي خان بروهي جا نوجوان به ڀرپور نموني سان شامل ٿيا، جن ۾ وجهاد علي بروهي، سرفراز علي بروهي، نجيب الله بروهي ۽ قدير بلوچ نمايان رهيا

بقايا 11

بروهي خدا بخش سمون قاسم بروهي سليم گندرو آفاق سهتو شبير بلوچ راشد ميرجت جونير رحيم بروهي ڪامريد لاڪو جاڪرو قادربخش پنيرو ياسين پنيرو پيرل پنيرو محرم بروهي سجاد بروهي انور پٽو علم دين خشڪ رحمان بروهي عرفان خاصخيلي ذوالفقار شيخ واحد سنڌي گل محمد پنهور ۽ ورڪرن وڏي تعداد ۾ شرڪت ڪئي تعقريب کي اڳوان خطاب ڪندي چيو ته شهيد مير مرتضي ڀٽو هن ملڪ جي غريب مسڪين وچولي طبقي جي عوام لاءِ جدو جهد ڪئي ملڪ دشمن لاءِ سنڌن گهيرو تنگ ڪيو ملڪ کي خوشحال بنائڻ لاءِ ۽ عوام جي حقن خاطر وقت جي يزيد سان مهاڏو اٽڪايون مظلوم جي حقن خاطر جدو جهد ڪندي جام شهادت ماڻي ۽ عوام مايسو ته ٿئي شهيد قائد عوام ۽ شهيد مير با با جو حقيقي منشور ڪٽي جونيئر ذوالفقار علي ڀٽو ۽ بي بي فاطما ڀٽو عوام جي وچ ۾ هوندا جونيئر با با نعره ٿئي عوام جو آهي جيئي عوام انشاءالله جونيئر با با ۽ بي بي فاطمه ڀٽو عوام جا سڀ سور تڪليفون ختم ڪندا حقيقي جمهوريت قائم ڪندا

بقايا 12

۽ ڳوٺاڻن علائقن ۾ امن امان جي صورتحال به ڳڻتي جوڳي بڻجي وئي آهي هنن چيو ته مقامي واپاري پنهنجي پسند جا اگهه مقرر ڪري شيون وڪرو پيا ڪن ۽ ان تي ڪو به چيڪ اينڊ بيلنس نه آهي حڪومت عوام کي رليف ڏيڻ ۾ مڪمل طور ناڪام ٿي وئي آهي، جنهن سبب ماڻهو سخت مشڪلاتن ۾ ڦاٿل آهن هنن مطالبو ڪيو ته روزاني استعمال جي شين جي اگهن تي ضابطو آندو وڃي، واپارين جي من ماني روڪي وڃي ۽ امن امان قائم ڪرڻ لاءِ فوري قدم کنيا وڃن.

بقايا 13

مصروف آهن. خالد خاصخيلي جي دوڪان کي لڳل ڪاٽ ڪان پوءِ بي رات شهر جي جنس جي واپاري، ٽنيل آبادگار ايسوسيئيشن جي اڳواڻ، صحافي اردو ني وي چينل 64 نيوز جي رپورٽر گل محمد گرگيز جي دوڪان مان چور تالا ٽوڙي سامان بهاري ويا. ڪنهن به وادات جو هيل تائين ڪو به پتو پئجي نه سگهيو آهي، شايد چور بااثر هئڻ سبب مقامي پوليس کين گرفتار نه ڪري سگهي آهي. واضح رهي ته اڳ ۾ پرامن رهندڙ شهر ڪڏهن وقت بدامني جي ورچڙهي ويو آهي شهر واسي راتيون جاڳي گذاري رهيا آهن. شهرين بدين جي ايس ايس پي کان مطالبو ڪيو آهي ته شهر ڪيڻ ۾ چورين جي وڌندڙ وارداتن کي بنجو ڏيئي چورن کي قانون جي ڪٽهڙي ۾ آندو وڃي ۽ سرعام وڪرو ٿيندڙ سفينا، آئيس ۽ شراب جي سوداگرن کي گرفتار ڪري شهر کي منشيات کان پاڪ ڪيو وڃي.

بقايا 14

احمد کهڙو ايم اين اي رميش ڪمار وانڪواڻي. ايم اين اي رميش لال. درشن لال ملاڻي. ڊي جي ثقافت حبيب الله ميمڻ. ڊائريڪٽر اعجاز شيخ. ڊي جي ثقافت سليم سولنگي. روح الله تنيو وقار احمد. نور احمد جنجهي سميت بين به ڪيترن ئي واسطيدرن ۽ دوستن تڏي تي پهچي ڏک ۽ تعزيت جو اظهار ڪيو آهي.

بقايا 15

سموري عملي شرڪت ڪئي. سيد محمود علي شاهه چيو ته وفاقي محتسب اعجاز قريشي جون واضح هدايتون آهن ته هر هڪ ڪيس کي قانوني طريقي سان اڪلاءِ ڪيو وڃي ۽ ڪنهن به شڪايت جو نبيرو 45 ڏينهن اندر لازمي طور ڪيو وڃي. هن چيو ته دير سان انصاف، انصاف نه هوندو آهي، تنهن ڪري عملي کي گهرجي ته شڪايت گذارن جي سهولت لاءِ بنا دير ۽ پوري ايمانداري سان پنهنجا ڪم مڪمل ڪن. هن وڌيڪ چيو ته عوام کي اهو ڄاڻڻ ضروري آهي ته وفاقي محتسب وٽ ڪنهن به وفاقي اداري خلاف شڪايت داخل ڪرائڻ لاءِ رڳو آسان طريقيڪار رکيو ويو آهي پر اهو مڪمل طور تي مفت آهي. شڪايتون سڌو سنئون ان لاٽن داخل ڪري سگهجن ٿيون ۽ ان لاءِ درخواست گذارن کي ڪا به فيس ادا ڪرڻي نه پوندي. سيد محمود علي شاهه چيو ته وفاقي محتسب جو بنيادي مقصد ماڻهن کي انهن جي حقن تائين رسائي ڏيڻ ۽ سرڪاري ادارن ۾ ٿيندڙ ڏاڍ، لاپرواهي يا غير قانوني قدمن خلاف عوام کي رليف فراهم ڪرڻ آهي. هن عملي تي زور ڀريو ته عوام سان نرم لهجي ۾ ڳالهائين، سنڌن مسئلن کي پنهنجا مسئلا سمجهي حل ڪن ۽ آفيس جو ماحول مڪمل طور تي دوستاڻو رکڻ جي ڪوشش ڪن. گڏجاڻي ۾ عملي جي ڪارڪردگي جو جائزو ورتو ويو ۽ ايندڙ مهينن لاءِ لائحه عمل پڻ تيار ڪيو ويو.

بقايا 16

مستانو ۽ رمضان جوڻيجو ڪمپيئر اسلم بجير ۽ ابوالحارث عمراڻي، وحيد ساگر، صالح ساند، صمند جوڻيجو، امتياز دل ۽ ٻيا به موجود هئا. ريڊيو آفيس ملي اسٽوڊيو ۾ سالگره جي خوشي ۾ ڪيڪ ڪاٽيو ويو ان موقعي تي سالگره جا پروگرام ۽ گيتن سميت خصوصي نشريات پيش ڪئي ويئي ريڊيو ٿر جو مضبوط آواز آهي جيڪو هن وقت ٿري مارئڙا جهر جهنگ ۾ ٻڌن ٿا.

بقايا 17

تي گورنمينٽ هاءِ اسڪول مٺي ۾ سنڌس ياد ۾ تعزيتي ميڙاڪو ٿي گذريو جنهن ۾ گورنمينٽ هاءِ اسڪول مٺي جي استادن. شاگردن حاجي محمد دل جي تعليمي خدمتن، فن ۽ فڪر ۽ زندگيءَ جي مختلف پهلوئن تي روشني وجهندي سينئر هيڊ ماسٽر گورنمينٽ هاءِ اسڪول مٺي غلام محمد لنگهو هيڊ ماسٽر هدايت الله بچاڻي جيتيش راڻي جنرل سيڪريٽري گسٽا ٿرپارڪر، ڪمل شيواڻي، پيشو ڪوناري ۽ ٻين خراج تحسين پيش ڪندي چيو ته حاجي محمد دل مرحوم ٿر جي مذهبي رواداري جو نه صرف امين هو پر هڪ مثياذار ماڻهو ۽ مثالي ڪردار پڻ هو. هو علم وادب سان چاهه رکندڙ هڪ خوش مزاج، بااخلاق ۽ مثالي استاد پڻ هو هن پنهنجي زندگيءَ جا ڪيترائي سال گورنمينٽ هاءِ اسڪول مٺي ۾ درس ۽ تدريس سان پنهنجو فرض اد ڪندي گذاريا ۽ ان عرصي دوران هن ڪيترائي بهترين شاگرد پڻ پيدا ڪيا اسڪول ۾ ٿيندڙ نصابي توڙي غير نصابي سرگرمين ۾ هن جو ڀرپور ڪردار هوندو هو سائين پنهنجي علمي ۽ ادبي خدمتن سان نه رڳو نسلن کي تعليم ڏني، پر محبت، امن ۽ انسانيت جا ڏيا به ٻاري ڇڏيا. سنڌس لڪيل ڊراما، ملي نغما، ڪافيون، بيت ۽ گيت ٿر جي ڌرتيءَ کي امر ڪري ڇڏيو هو اهڙو انسان هو جنهن پنهنجي قلم، موسيقي ۽ ڪردار سان ماڻهن کي سهپ، اميد ۽ محبت جي راهه ڏيکاري. سائين حاجي محمد دل هڪ استاد نه، پر هڪ تحريڪ، هڪ ادارو ۽ هڪ تاريخ هو هن جي علمي ۽ ادبي خدمتن کي سلام پيش ڪجي ٿو ۽ دعا ٿا ڪريون ته رب پاڪ سنڌس روح کي سڪون بخشي. "سائين حاجي محمد دل هميشه ماڻهن جي دلين ۾ زنده رهندو. آخر ۾ مولوي دريا خان سميجو استادن ۽ شاگردن سائين حاجي محمد دل جي روح کي ايثال وثواب پهچائڻ لاءِ خصوصي دعا پڻ گهري ويئي.

بقايا 18

۾ پريس ڪانفرنس ڪندي چيو ته جوابدار بلاول ڀٽڻ جيڪو ايگريڪلچر ۾ ملازم آهي جنهن مون کان 12 لک روپيا ڪيش ورتا ته اوهان کي ڳاڏي ڏيان ٿو اوهان ٿندو جام هلو مونکان پهريان ساڍا 7 لک روپيا ورتا ۽ ساڍا 4 لک آن لائين ڏريعي موڪليا پر افسوس هڪ سال گذرڻ جي باوجود به مونکي رقم واپس نه ٿي ڪئي وڃي، هارون رشيد راجپوت چيو ته منهنجو والد فوج مان رٽائر ٿي ويو هو جنهن جي پينشن جو ڪيس خزانا آفيس مان حل ڪرائڻ لاءِ ساڍا 4 لک روپيا ورتا هٿائين پر افسوس منهنجو مسئلو حل نه ڪرايو هاڻي پيسا گهران ٿو ته ڌمڪيون ڏنيون وڃن ٿيو هن چيو ته پيسا گهرڻ لاءِ جوابدار جي اوطاق تي ويس ته مونکي بڌي تشدد ڪيو ويو ۽ جوابدارن منهنجي اگهيان بهر رکي منهنجون تصويرون ڪيئين ويون ۽ چيو ته اگر ڪنهن سان ڳالهه ڪئي ته اسان تصويرون وائرل ڪنداسين هنن چيو ته ان معاملي جو اسان فيصلو ڪرائڻ لاءِ مورو جي هڪ وڏيري وٽ ڳالهيون رکيون سين پر اتي به جوابدار ڪونه آيا، هنن ايس ايس پي نوشهروفيروز ۽ ايس ايڇ او مورو کان اپيل ڪيون ٿا ته اسان جي قانوني مدد ڪئي وڃي.

بقايا 19

۽ لاپرواهيون سامهون آنديون. دوري دوران مئجسٽريٽ کي معلوم ٿيو ته رورل هيلٿ سينٽر ور ۾ او پي ڊي ۾ ڪو به ڊاڪٽر موجود نه هو ايمرجنسي وارڊ ۾ رڳو هڪ ملازم ڊيوٽي تي موجود هو جڏهن ته ڊينٽل وارڊ مڪمل بند هو ان کان علاوه مليريا وارڊ ۽ ٽي بي وارڊ به بند پيا هئا، جنهن سبب مريض علاج لاءِ پريشان نظر آيا. شهرين شڪايت ڪندي چيو ته هيلٿ سينٽر ۾ ماهر ڊاڪٽرن جي غير حاضري ۽ وارڊن جي بندش ڪري عام ماڻهو بنيادي صحت جي سهولتن کان محروم آهن. صحت شعبي کان پوءِ مئجسٽريٽ ور شهر ۽ ڀرپاسي جا اسڪول به معائنو ڪيا. هن اسڪول ور شهر، اسڪول ولي خواجه، اسڪول حاجي عارب آگرو، اسڪول بنگل زنگيائي بروچ، اسڪول پير پنو غلام قادر شيخ ۽ اسڪول اسماعيل سونهار جو تفصيلي جائزو ورتو. دوري دوران خبر پئي ته اسڪول بنگل زنگيائي بروچ ۾ استاد موجود هو پر هڪ به شاگرد موجود نه هو جڏهن ته اسڪول اسماعيل سونهار مڪمل طور بند پيو هو باقي اسڪولن ۾ شاگرد ۽ استاد موجود هئا، پر انتظامي صورتحال تسلي بخش نه هئي. مئجسٽريٽ صيف الله دستي پنهنجي دوري دوران سخت ناراضگي جو اظهار ڪندي واضح ڪيو ته صحت ۽ تعليم عوام جا بنيادي حق آهن، انهن معاملن ۾ لاپرواهي ڪنهن به صورت ۾ برداشت نه ڪئي ويندي. هن چيو ته لاپرواهي ڪندڙ عملدارن ۽ ذميوارن خلاف قانوني ڪارروائي عمل ۾ آندي ويندي ۽ اعليٰ اختياريرن کي به رپورٽ موڪلي ويندي. شهرين سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ جي دوري کي ساراهيندي چيو ته اهڙن اوچتن دورن سان انتظاميه ۾ به سجاڳي ايندي ۽ شايد عوام کي ڪجھ رليف ملي سگهي. عوامي حلقن جو مطالبو آهي ته صحت ۽ تعليم جي شعبي کي ترجيح ڏئي فوري طور تي عملي، ڊاڪٽرن ۽ استادن جي حاضري يقيني بڻائي وڃي، جيئن علائقي جا ماڻهو بنيادي سهولتن کان محروم نه رهن!

بقايا 20

آهي هن قدم سان حيدرآباد ڊويزن جي سادات برادري ۾ تمام گهڻي خوشي جي لهر آيل آهي

بقايا 21

جو پرتو ڪري چڏيو ام ڪلثوم پنهنجي بيان ۾ چيو آهي ته ڪيس نه ڪنهن ورغلائي آهي ۽ نه ئي زوري زبردستي ڀڄائي وئي آهي، هن مڪمل رضا خوشي سان شوڪت علي لاشاري سان شادي ڪئي آهي. هن وڌيڪ چيو ته ڪيس پنهنجي مائٽن مان جاني خطرو آهي، تنهن ڪري ايس ايس پي عمرڪوٽ ۽ ايس ايڇ او عمرڪوٽ کان مطالبو آهي ته تحفظ فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 22

۾ هنگامي پريس ڪانفرنس ڪندي 23 ورهين جي زمان خاصخيلي ۽ 20 ورهين عزيزان چيو آهي ته پيار جو پرڻو ڪرڻ بعد مائٽ مجرجي پيا آهن حسن، آصف، گل حسن، وريام سميت بين مان جان جو خطرو آهي شادي بعد ڪارو ڪاري ڪري قتل ڪرڻ سميت ڪوڙن ڪيسن ۾ ڦاسائڻ جون ڌمڪيون ڏئي رهيا آهن ايس ايس پي ٽنڊوالهيار ۽ ميرپورخاص سميت ٻين وس وارن کي اپيل آهي ته تحفظ فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 23

خصوصي خطاب ڪندا. جڏهن ته سيد سلمان جيلاني حيدري، شهزاد علي قادري سلطاني، منصور علي قادري ۽ ٻيا به شامل ٿيندا. ڪانفرنس ۾ محمد عبيد شيخ، محمد ذيشان قادري، محمد نبي بخش، محمد شفيع ۽ ٻين ذميوارن پاران انتظامن کي آخري شڪل ڏني وئي آهي. تقريب جي صدارت چئرمين حاجي محمد حنيف ميمڻ ڪندا، جڏهن ته دعا سيد جماعت اصلاحي پاڪستان طرفان ڪئي ويندي.

بقايا 24

سامارو ويجهو ڳوٺ درمحمد خاصخيلي جي رهواسي پورهيت رامون ميگهواڙ پنهنجي پٽ لالو سان گڏ زميندار عبدالواحد خاصخيلي خلاف صحافين آڏو دانهيندي چيو ته آئون گذريل ستن سالن کان مٺي جاٽايل زميندار وٽ ٽريڪٽر ڊرائيور ۽ اوطاق تي چوڪيداري ڪندو آهيان جڏهن مون زميندار کي منهنجي پورهئي جو حساب ڪري رقم ڏيڻ جو چيو ته زميندار منهنجو مٺان مچرجي پيو ۽ پنهنجي ساٿين ڏارشي ڪولهي، بڄايو ڪپڙي، آصف ڪپري ۽ ٻين سان گڏجي هٿيارن جي زور تي چادر ۽ چوديواري جو تقدس پائمال ڪندي منهنجي گهر ۾ داخل ٿي اسانجي عورتن مٿان تشدد ڪندي پيرن ۽ ٻانهن ۾ پهريل چانديءَ جا زيور گهر ۾ ٻنيل چار مينهون ڦر زبردستي ڪاهي روانو ٿي ويو آئون مسڪين ماڻهون آهيان وڌيڪ ڳالهائيندي چيو ته اسان جي گهرن تي به قبضو ڪري ڇڏيو آهي منهنجي ڪير به ڪونه ٻڌڻ جي لاءِ تيار ناهي اسان ڊي آءِ جي ميرپورخاص، ايس ايس پي ميرپورخاص ۽ حد جي پوليس کان مطالبو ٿا ڪريون ته جاٽايل زميندار خلاف قانوني ڪارروائي ڪري مونکي پورهئي جي رقم ڏياري سان گڏ منهنجي پورهئي جي رقم ڏياري وڃي بي صورت ۾ احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو

بقايا 25

سجاول جا هزارين نوجوان حيدرآباد ۽ ڪراچي موڪليا وڃن ٿا. اهي غريب چوڪرا ۽ چوڪريون رات جي سنسان رستن تان گذري، صبح سوير رنگ ۾ حصو وٺڻ لاءِ نڪرن ٿا. ڪيترائي نوجوان ڪرائي به ادهار وٺي ايندا آهن ۽ رات جا بکيا پياسا ٽيسٽن تائين پهچن ٿا. حيدرآباد پبلڪ اسڪول ۾ ورتل رنڊ ٽيسٽن دوران سيڪيورٽي ۽ انتظامن جي ڪوٽ پڻ شڪايتن ۾ شامل آهي، جتي اوباش تماشباز چوڪرين جون وڊيوز ٺاهي رهيا هوندا آهن. هر جاب لاءِ اميدوارن کان 1500 رپيا فيس وٺي ويندي آهي، جيڪا گڏجي اربين رپيا بڻجي ٿي. شڪايتن موجب ڪٽي ٽائپنگ ٽيسٽ وقت بٽڻ خراب ڪيو ويندو آهي ته ڪٽي رننگ کي اوچتو ختم قرار ڏنو ويندو آهي. ٿيو جي هڪ وڏي اداري ۾ به الزام آهي ته پرتيون پسند جايدار ماڻهن جي سفارشن ۽ پيسن جي زور تي کپون ويون آهن. ان اداري کي اڳ به غلط پرتين سبب بليڪ لسٽ ڪيو ويو هو ڪيترا نوجوان هن وقت هاءِ ڪورٽ ۾ اپيل داخل ڪري چڪا آهن. چوڻ ته انهن جو چوڻ آهي ته انصاف صرف عدالتن کان ئي ملي سگهي ٿو اميدوارن جو مطالبو آهي ته ٽيسٽ ۽ انٽرويو لاءِ ايندڙ ٽيمون هر ضلعي ۾ اچن. جيئن غريبن کي خرچ گهٽ پوي. چو ته هڪ انٽرويو تي غريب اميدوارن کي پنج کان ڇهه هزار رپيا خرچ ڪرڻا پون ٿا، جيڪي هو وڏي تڪليف سان گڏ ڪندا آهن. ماڻهن جو چوڻ آهي ته حڪومت جيترين به نوڪريون ڏئي رهي آهي، انهن ۾ ٿيندڙ بي ضابطگين ۽ افواهن تي سخت نوٽيس وٺڻ ضروري آهي، نه جيئن غريب عوام سان انصاف ٿي سگهي.

بقايا 26

ڪري بس اسٽاپ چوڪ وٽ حيدرآباد بدين روڊ تي ڌرڻو هڻي احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو پيادل مارچ ۾ وڏي انگ ۾ شهرين شرڪت ڪيي مارچ ۾ شامل مظاهرين پاران سخت نعريبازي ڪيي ويبي. مارچ بس اسٽاپ لڳ بدين حيدرآباد روڊ تي پهتوجتي ڌرڻو هنيو ويو جنهن سبب روڊ جي ٻنهي پاسن کان ٽريفڪ معطل ٿي ويبي ۽ ڳاڏيون بيهي رهيون. ان موقعي تي خطاب ڪندي اڳواڻن اسلم مهندو، گل محمد شاهه، ذوالفقار شاهه، بابوجهيجو، ذاهد چيڙ ۽ ٻين چيو ته ماتلي ۾ بدامني وڌي ويبي آهي جنهن جو وڏو سبب آيسس نشي جو کلي عام وڪرو آهي هنن چيو ته آيسس جي نشي ۾ شهر جا نوجوان توڙي ننڍي عمر جا ٻار عورتون مرد مبتلا ٿي ويا آهن جنهن ڪري انهن جون زندگيون داءَ تي لڳي ويو آهن. مظاهرين مطالبو ڪيو ته آيسس نشي جي وڪري خلاف ڪريڪ ڊاؤن ڪري ڪاروبار ڪندڙن کي گرفتار ڪري جيل پيڙو ڪيو وڃي.

بقايا 27

چانڊيو امن چيو ته 3 سيپٽمبر تي شام جو ڏوهاري قسم جا ماڻهو رمضان چانڊيو جا پٽ علي نواز حيدر سڪندر معشوق ۽ شان ولد مدد علي چانڊيو اسان جي گهر تي قبضو ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ اسان جي پاءُ شبير چانڊيو تي ڪهاڙين سان حملو ڪيو جنهن جي وڊيو ۾ موجود آهي هنن وڌيڪ چيو ته هن معاملي جي ايس ايس پي بدين کي درخواست به ڏني وئي آهي پر ان تي ڪوبه

بقايا 28

مان هڪ دڪاندار کان ٻيهر پالاري جي چوپائي مال ٻڪرين کي تيل ڏيڻ لاءِ تيل ورتو جيڪو تيل ٻڪرين کي پيارڻ بعد ٻيهر پالاري جون 4 ٻڪريون موقعي تي مري ويون آهن ۽ 4 ٻڪريون مرڻ جي ويجهڙائي پهتيون آهن. هنن چيو ته دڪاندار کين زهريلو تيل ڏنو آهي، جيڪو ٻڪرين کي پيارڻ بعد کين وڏو نقصان پهتو آهي، هنن چيو ته ٻڪريون مرڻ بعد اسان ساڳئي دڪاندار وٽ وياسين پر هو مڃڻ لاءِ تيار ناهي، جيڪا سراسر وڏي ناانصافي آهي. هنن چيو ته سنڌن گذر جو وسيلو اهو چوپايو مال آهي، اگر اهو ختم ٿي ويو ته وٽن ڪجھ به نه رهندو. هنن وس وارن کان گهر ڪئي ته ساڻن انصاف ڪري تيل نقصان جو ازالو ڪرائي کين زهريلو تيل ڏيندڙ دڪاندار خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي، جيئن وڌيڪ مالوند ماڻهون نقصان کان بچي سگهن.

بقايا 29

پي امير سعود مگسي جي سخت هدايت تي دادو ضلعي اندر پوليس ڪم ڪري پئي، جنهن جي نتيجي ۾ دادو پوليس اهم ڪارروائي عمل ۾ آندي آهي دادو ضلعي اندر 3 ڪارون، لوڊر رڪشا ۽ 4 موٽرسائيڪلون ڦر ڪندڙ شڪارپور جي سرگرم گروهه کي گرفتار ڪيو آهي، گرفتار ٿيل گينگ کان 3 ڪارون، هڪ لوڊر رڪشا ۽ 4 موٽرسائيڪلون هٿ ڪيون آهن. گرفتار ٿيلن ۾ محمد اعظم ميراڻي، جميل احمد ميراڻي، وقار ميراڻي، غلام مصطفي عرف پپوٽ چانڊيو شامل آهن جيڪي دادو ضلعي سميت حيدرآباد، ڪراچي سميت ٻين علائقن مان سنڌس مٿان ڪار، لوڊر رڪشا، موٽرسائيڪلون ۽ ٻين ڏوهن جا ڪيس داخل ٿيل آهن هي عادي ۽ سرگرم ڏوهاري آهن. هن گينگ بابت مختلف رخن کان جانچ ڪيون پيا جلد گينگ ۽ شامل ٻين ڏوهارين جي شناخت بعد انهن کي گرفتار ڪيو ويندو

بقايا 30

زيورحال آهن هنن جي جلد مرمت ڪئي ويندي سلام ڪوٽ کان ميرپورخاص ۽ حيدرآباد ڪراچي کان مال گاڏيون هلايو وينديون گڏو گڏ پسنيجرٽ ٽرينون به هلايون وينديون جنهن ڪري عوام کي وڏو فائيدو ٿيندو

بقايا 31

اسڪولن ڪاليجن يونيورسٽين توڙي پارڪن سميت واهڻ وستي ۾ وڻڪاري مهم جاري آهي وڻن جي پوکائي ملڪ جي ترقي ۽ روشن مستقبل لاءِ عملي طور ماحولياتي تحفظ ۽ گلوبل وارمنگ جي اثرن کي گهٽائي سگهجي ٿو محمد سچل وڏو ملڪ جي هر شهري جي ذميواري هجڻ گهرجي ته هو پنهنجي حصي جو هڪ وڻ ضرور لڳائي ۽ ان جي حفاظت ڪرڻ ان جي پنهنجي ذميواري هجڻ گهرجي جيڪڏهن سرڪاري ادارا ۽ عوام پنهنجي ذميواري محسوس ڪري پنهنجي علائقن بنين ٻارن روڊن رستن تي وڻڪاري مهم هلائي ٿ ملڪ مان گدلاڻ گهٽائي سان گڏ ٻوڏن کي به روڪي سگهجي ٿو ملڪ ۾ ذاتي طور وڻڪاري مهم هلائي پئي وڃي ٻوٽن جي سار سنڀال نه ٿيڻ سبب اهي ضايع ٿي وڃن ٿا ملڪ جي سيني نوجوان پوڙهن پڪن کي بهار فائونڊيشن پاران هلندڙ وڻڪاري مهم ۾ شامل ٿي پنهنجي علائقن ۾ وڻ لڳائي انهن جي حفاظت پڻ ڪيو پنهنجي ڌرتي ماءُ جو حق ادا ڪرڻ لاءِ ڌرتي تي وڻ لڳائي ايندڙ نسل کي سر سبز شاداب وطن ڏيڻ لاءِ وڻڪاري مهم هلائي وڻ پوکيون ۽ ماحول بچايون.

بقايا 32

سنڌ ۾ پائيدار ترقي، جديد تعميراتي سهولتون ۽ اعليٰ معيار جا منصوبا مهيا ڪرڻ آهي، هن وڌيڪ چيو ته سنڌن ڪمپني رڳو سرڪاري منصوبن تي ڪم نٿي ڪري پر نجي شعبي ۾ به جديد معيار جي تعميرات ۽ ڊيزائن متعارف ڪرائي رهي آهي، نواز مجيد سومرو چيو ته فرمان نواز انٽرپرائزز ۽ افروز نواز ڪنٽرڪشن ڪمپني جا پهريا ادارا عوامي اعتماد ۽ شفافيت جي اصولن تي عمل پيرا آهن ڪمپني جديد انجنيئرنگ ٽيڪنالاجيز، تجربيڪار انجنيئرن ۽ ماهر ٽيم جي ذريعي تعميراتي ميدان ۾ پنهنجي سڃاڻپ قائم رکيو آهي، هن چيو ته ويجهي مستقبل ۾ ڪمپني نون ترقياتي منصوبن، هائوسنگ اسڪيمز، انفراسٽرڪچر ۽ عوامي سهولتن جي فراهمي تي ڌيان ڏيندي. اشتهارن جي ذريعي ڪمپني عوام کي پنهنجن جاري ۽ ايندڙ منصوبن بابت آگاهه ڪري رهي آهي ته جيئن وڌيڪ ماڻهو انهن خدمتن مان فائدو وٺي سگهن، آخر ۾ هن عزم جو اظهار ڪيو ته سنڌن ڪمپني نه رڳو ڪاروباري ترقي پر عوامي خدمت جي جذبي سان به ڪم ڪري ٿي ۽ ضلعي عمرڪوٽ جي ترقي ۾ اهم ڪردار ادا ڪندي رهندي

بقايا 33

دوران هنن شڪايتي سيل جي انچارج الطاف حسين تنيو سان ملاقات ڪئي ۽ ضلعي اندر انساني حقن انصاف، امن امان، عورتن ۽ ٻارن جي مسئلن سميت ٻين اهم معاملن تي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي. وفد ۾ ايڊووڪيٽ سيد اعجاز حسين شاهه، ايڊووڪيٽ هوش محمد عباسي، ايڊووڪيٽ سونيا شاهه، ايڊووڪيٽ شازيه سولنگي، ايڊووڪيٽ قائم علي شاهه، انڊس ريسورس سينٽر ٺٽو جو حفيظ آزاد زئنور حسن سمون جاويد جماري ۽ ٻيا شامل هئا. جڏهن ته ان موقعي تي ذوالفقار گگو، عبدالجبار سومرو ۽ پاسٽر جوئن پڻ موجود هئا. وفد ان عزم جو اظهار ڪيو ته سول سوسائٽي، وڪيلن ۽ انتظاميه کي گڏجي انساني حقن جي پيچيدگين جي ازالي لاءِ ڪم ڪرڻو پوندو. الطاف حسين تنيو سيني معزز مهمانن جو شڪريو ادا ڪيو ۽ چيو ته انساني حقن جو تحفظ اسان سيني جي گڏيل ذميواري آهي، ۽ سنڌ حڪومت جو انساني حقن جو ڪاتو اهو يقيني بڻائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي ته هر مظلوم جي فرياد ٻڌي وڃي ۽ بروقت انصاف فراهم ڪيو وڃي.

بقايا 34

بلوچ صدام گولانگ حيدار علي چاچڙ پرويز جتوئي پرويز چانڊيو اعجاز چانڊيو ابراهيم ڪلهوڙو امتياز عباسي ۽ ٻين شرڪت ڪئي ان موقعي تي گفتگو ڪندي هنن چيو ته هاڻي ظلم جا دروازا بند ٿيڻ وارا آهن جمهوريت جو سج اڀرڻ وارو آهن سنڌن چوڻ هو ته جونيئر ذوالفقار علي ڀٽو جي اچڻ سان ملڪ ۾ وڏي تبديلي ايندي اها تبديلي عوام لاهوندي شهيد مير مرتضي ڀٽو کي هو سالگرهه جي موقعي تي خراج تحسين پيش ڪن ٿا

بقايا 35

سان لاڳاپيل هڪ سنگين مسئلي سروائيڪل ڪينسر (ٻچي داني جي ڪينسر) جهڙي موذي مرض کي روڪڻ لاءِ لڳندڙ سروائيڪل ڪينسر جي انجيڪشن بابت ملن ۾ ڪند ذهنيت رکندڙ ماڻهن پاران ٿيندڙ منفي پروپيگنڊا ۽ ڪوڙن وڊيوز تي پنهنجي ڳڻتيءَ جو اظهار ڪيو آهي. هن ڳالهائيندي چيو ته هن وقت عالمي صحت جي ادراري جي تعاون سان سنڌ ۾ هلندڙ سروائيڪل ڪينسر جي ويڪسين مهم خلاف ڪجھ نام نهاد مذهبي پارٽين، گروهن ۽ فردن پاران بي بنياد، ڪوڙ ۽ خوف تي ٻڌل پروپيگنڊا هلائي پئي وڃي. اهي ڊريون عام سنڌي ماڻهن، خاص ڪري والدين ۽ نياڻين جي ذهنن ۾ شڪ ۽ خوف پيدا ڪري، صحت جي هڪ اهم ۽ حياتي بچائيندڙ مهم کي ناڪام ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيون آهن. تازو جي يو آءِ (ف) گروپ پاران ڪراچيءَ ۾ ٿيل هڪ سياسي جلسي دوران، هن ويڪسين کي "اسلام دشمن" قرار ڏنو ويو آهي، جيڪو بيان نه فقط بي بنياد ۽ جاهلاڻو آهي، پر صحت جي عالمي اصولن جي خلاف آهي. اسان ان عمل کي سنڌ جي عورتن ۽ نياڻين جي زندگي ۽ سنڌن مستقبل سان سڌي دشمني سمجهون ٿا. اها روش يقيناً انساني حقن، خاص ڪري عورتن جي تحفظ جي خلاف آهي، ۽ ان تي خاموشي اختيار ڪرڻ جو مطلب صحت، تعليم ۽ زندگي جهڙن بنيادي حقن تان هٿ کڻڻ آهي. سروائيڪل ڪينسر ٻچيداني ۾ ٿيندڙ خطرناڪ مرض آهي، جيڪو خاص ڪري (HPV)نالي وائرس سبب ٿيندو آهي. سنڌ ۾ هر سال لڳ ڀڳ 25 کان 30 سيڪڙو نوان ڪيس رپورٽ ٿين ٿا، جن مان لڳ ڀڳ 1000 عورتون موت جو شڪار ٿين ٿيون. اهڙي صورتحال ۾ HPV ويڪسين جي موجودگي هڪ اميد جو ڪرڻو آهي. هي ويڪسين 2006ع کان دنيا جي 150 کان وڌيڪ ملڪن ۾ استعمال ٿي رهي آهي، جن ۾ ڪيترائي اسلامي ملڪ به شامل آهن، جهڙوڪ سعودي عرب، قطر، ملائيشيا ۽ انڊونيشيا. هن وقت تائين دنيا ۾ 270 مليين کان وڌيڪ ڊوز محفوظ طريقي سان لڳايا ويا آهن، جن مان ڪنهن به نقصان جي ڪا تصديق ٿيل رپورٽ موجود ناهي. ان ويڪسين جي افاديت، تحفظ ۽ اثرائتي هجڻ تي ڪيترن ئي تحقيقن، ماهرن ۽ ادارن جي تصديق موجود آهي. سنڌين نيشنل ڪانگريس واضح ڪندي هلي ته هي ويڪسين اسلام دشمن ناهي، بلڪ انساني زندگين کي بچائڻ جو سائنسي، محفوظ ۽ انسان دوست طريقو آهي. جي يو آءِ (ف) جهڙن سياسي گروهن جو اهڙو رويو نه صرف سنڌ جي ڌيئرن سان ظلم آهي، پر اهو سنڌي سماج کي جهالت طرف ڌڪڻ جي ڪوشش پڻ آهي. اسان اهڙين بيانن کي سخت لفظن ۾ رد ڪرڻ سان گڏ، هن رياست جي حڪومت کي اهو چتاءُ ڏيون ٿا ته اهڙن انتهاپسند عنصرن خلاف فوري ڪارروائي ڪئي وڃي ۽ جيڪڏهن رياست خاموش رهي، ته سنڌين نيشنل ڪانگريس عوامي سطح تي سجاڳي، عوامي مزاحمت ۽ منفي پروپيگنڊا خلاف قومي مهم جو آغاز ڪندي. ان سلسلي ۾ سڀ کان پهرين سنڌين نيشنل ڪانگريس جي مرڪزي چيف آرگنائيزر ايڊووڪيٽ محب آزاد پنهنجي وڏي ڌيءَ سورٺ ۽ سنڌين نيشنل ڪانگريس جي مرڪزي ڊپٽي چيف آرگنائيزر سارنگ جويي پنهنجي وڏي ڌيءَ سنڌ راڻي کي ايندڙ سومر تي سروائيڪل ڪينسر کي روڪڻ واري ويڪسين لڳرائڻ جو اعلان ڪيو آهي، سنڌين نيشنل ڪانگريس سنڌ جي سمورين ڌيئرن جي زندگي بچائڻ لاءِ ڪنهن به حد تائين وڃڻ لاءِ تيار آهي. اسان گڏيل قومن ۽ ورلڊ هيلٿ آرگنائيزيشن کي به اپيل ٿا ڪريون ته هو سنڌ ۾ HPVويڪسين مهم جي مانيٽرنگ پاڻ ڪن ۽ حڪومت تي زور وجهن ته صحت جهڙي اهم شعبي تي ڪنٽرول مذهبي انتهاپسندن بدران سائنس ۽ انساني ڀلائي جي بنيادن تي هجي. آخر ۾ اسان سنڌي قوم کي به اپيل ڪريون ٿا ته هو افواهن کان پاسو ڪن، علم، عقل ۽ سائنسي حقيقتن تي ڀروسو ڪن، ۽ پنهنجين نياڻين کي محفوظ بڻائڻ لاءِ ويڪسين مهم ۾ ڀرپور حصو وٺن. جيڪا قوم پنهنجين ڌيئرن جي زندگي نه بچائي سگهي، اها پنهنجو مستقبل به نه بچائي سگهندي.

بقايا 36

۽ لاپرواهيون سامهون آنديون. دوري دوران مئجسٽريٽ کي معلوم ٿيو ته رورل هيلٿ سينٽر ور ۾ او پي ڊي ۾ ڪو به ڊاڪٽر موجود نه هو ايمرجنسي وارڊ ۾ رڳو هڪ ملازم ڊيوٽي تي موجود هو جڏهن ته ڊينٽل وارڊ مڪمل بند هو ان کان علاوه مليريا وارڊ ۽ ٽي بي وارڊ به بند پيا هئا، جنهن سبب مريض علاج لاءِ پريشان نظر آيا. شهرين شڪايت ڪندي چيو ته هيلٿ سينٽر ۾ ماهر ڊاڪٽرن جي غير حاضري ۽ وارڊن جي بندش ڪري عام ماڻهو بنيادي صحت جي سهولتن کان محروم آهن. صحت شعبي کان پوءِ مئجسٽريٽ ور شهر ۽ ڀرپاسي جا اسڪول به معائنو ڪيا. هن اسڪول ور شهر، اسڪول ولي خواجه، اسڪول حاجي عارب آگرو، اسڪول بنگل زنگيائي بروچ، اسڪول پير پنو غلام قادر شيخ ۽ اسڪول اسماعيل سونهار جو تفصيلي جائزو ورتو. دوري دوران خبر پئي ته اسڪول بنگل زنگيائي بروچ ۾ استاد موجود هو پر هڪ به شاگرد موجود نه هو جڏهن ته اسڪول اسماعيل سونهار مڪمل طور بند پيو هو باقي اسڪولن ۾ شاگرد ۽ استاد موجود هئا، پر انتظامي صورتحال تسلي بخش نه هئي. مئجسٽريٽ صيف الله دستي پنهنجي دوري دوران سخت ناراضگي جو اظهار ڪندي واضح ڪيو ته صحت ۽ تعليم عوام جا بنيادي حق آهن، انهن معاملن ۾ لاپرواهي ڪنهن به صورت ۾ برداشت نه ڪئي ويندي. هن چيو ته لاپرواهي ڪندڙ عملدارن ۽ ذميوارن خلاف قانوني ڪارروائي عمل ۾ آندي ويندي ۽ اعليٰ اختياريرن کي به رپورٽ موڪلي ويندي. شهرين سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ جي دوري کي ساراهيندي چيو ته اهڙن اوچتن دورن سان انتظاميه ۾ به سجاڳي ايندي ۽ شايد عوام کي ڪجھ رليف ملي سگهي. عوامي حلقن جو مطالبو آهي ته صحت ۽ تعليم جي شعبي کي ترجيح ڏئي فوري طور تي عملي، ڊاڪٽرن ۽ استادن جي حاضري يقيني بڻائي وڃي، جيئن علائقي جا ماڻهو بنيادي سهولتن کان محروم نه رهن!

بقايا 37

جي نگراني ۾ گڏجاڻي ڪوٺائي وئي جنهن ۾ ڊاڪٽرن ۽ اسپتال جي عملي کي ويڪسين بابت خصوصي ڄاڻ ڏيڻ سان گڏو گڏ ضروري هدايتون پڻ ڏنيون ويون ان موقعي تي ميڊيڪل آفيسر ڊاڪٽر امجد حسين مستوئي چيو آهي ته سنڌ سرڪار ۽ صحت کاتي جا ٿورائتا آهيون جن سنڌ جي نياڻين کي ڪينسر کان بچاءَ واري ويڪسين لڳرائڻ جو وقتائتو فيصلو ڪيو آهي هن چيو ته دادو ۾ ويڪسين لڳرائڻ جي شروعات مان پنهنجي گهر مان ڪندي پنهنجي نياڻي کي ويڪسين ڪرائي آهي هن چيو ته ملڪي ليول تي صحت بابت ڪم ڪندڙ WHOاداري پاران تجويز ڪرڻ بعد سنڌ سرڪار ۽ صحت کاتي نياڻين کي ويڪسين ڪرائڻ جو فيصلو ڪيو آهي جنهن فيصلي جي آجيان ڪريون ٿا ۽ ان سان گڏو گڏ صحت کاتي دادو پاران مڪمل يقين ڏياني ڪرايون ٿا ته پوليو مهم وانگر HVPويڪسين لڳرائڻ لاءِ صحت کاتي دادو جا عملدار پاڻ ملهائيندا هن چيو ته هن وقت دنيا جا 150 ملڪ هي ويڪسين لڳرائي چڪا آهن جنهن ۾ هڪ ڪروڙ 30 لک نياڻين کي ويڪسين ڪرائي وئي آهي هن چيو ته ڪينسر جهڙي موذي مرض جو ڪو علاج ئي ناهي انڪري حڪومت ۽ صحت کاتو ڪينسر بچڻ لاءِ اڳواٽ ويڪسين لڳرائڻ جو فيصلو ڪيو آهي جئين پوليو کان اڳ پوليو جا قطرا ۽ سائي کان سائي جي بچاءَ وارا ٽڪا لڳايا ويندا آهن هي ويڪسين به اهڙي ترهان ڪينسر کان بچاءَ لاءِ اڳواٽ ٽڪو آهي هن چيو ته ڪجھ شرپسند ماڻهون هن ويڪسين بابت غلط افواهون ڦيلائي رهيا آهن انهن افواهن تي ڌيان نه ڏنو وڃي ۽ پنهنجي نياڻين کي ويڪسين لڳرايو ميڊيڪل آفسر ڊاڪٽر امجد حسين مستوئي دادو ضلعي جي چئن تعلقن جي ڪچي ڪاچي جي ماڻهن کي اپيل ڪندي چيو آهي ته صحت کاتي سان سهڪار ڪري پنهنجي 9 کان 14 سالن جي نياڻين کي ويڪسين ڪرايو ته جئين اهي نياڻيون ڪينسر جهڙي موذي مرض کان بچي سگهن.

بقايا 38

۽ لاپرواهيون سامهون آنديون. دوري دوران مئجسٽريٽ کي معلوم ٿيو ته رورل هيلٿ سينٽر ور ۾ او پي ڊي ۾ ڪو به ڊاڪٽر موجود نه هو ايمرجنسي وارڊ ۾ رڳو هڪ ملازم ڊيوٽي تي موجود هو جڏهن ته ڊينٽل وارڊ مڪمل بند هو ان کان علاوه مليريا وارڊ ۽ ٽي بي وارڊ به بند پيا هئا، جنهن سبب مريض علاج لاءِ پريشان نظر آيا. شهرين شڪايت ڪندي چيو ته هيلٿ سينٽر ۾ ماهر ڊاڪٽرن جي غير حاضري ۽ وارڊن جي بندش ڪري عام ماڻهو بنيادي صحت جي سهولتن کان محروم آهن. صحت شعبي کان پوءِ مئجسٽريٽ ور شهر ۽ ڀرپاسي جا اسڪول به معائنو ڪيا. هن اسڪول ور شهر، اسڪول ولي خواجه، اسڪول حاجي عارب آگرو، اسڪول بنگل زنگيائي بروچ، اسڪول پير پنو غلام قادر شيخ ۽ اسڪول اسماعيل سونهار جو تفصيلي جائزو ورتو. دوري دوران خبر پئي ته اسڪول بنگل زنگيائي بروچ ۾ استاد موجود هو پر هڪ به شاگرد موجود نه هو جڏهن ته اسڪول اسماعيل سونهار مڪمل طور بند پيو هو باقي اسڪولن ۾ شاگرد ۽ استاد موجود هئا، پر انتظامي صورتحال تسلي بخش نه هئي. مئجسٽريٽ صيف الله دستي پنهنجي دوري دوران سخت ناراضگي جو اظهار ڪندي واضح ڪيو ته صحت ۽ تعليم عوام جا بنيادي حق آهن، انهن معاملن ۾ لاپرواهي ڪنهن به صورت ۾ برداشت نه ڪئي ويندي. هن چيو ته لاپرواهي ڪندڙ عملدارن ۽ ذميوارن خلاف قانوني ڪارروائي عمل ۾ آندي ويندي ۽ اعليٰ اختياريرن کي به رپورٽ موڪلي ويندي. شهرين سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ جي دوري کي ساراهيندي چيو ته اهڙن اوچتن دورن سان انتظاميه ۾ به سجاڳي ايندي ۽ شايد عوام کي ڪجھ رليف ملي سگهي. عوامي حلقن جو مطالبو آهي ته صحت ۽ تعليم جي شعبي کي ترجيح ڏئي فوري طور تي عملي، ڊاڪٽرن ۽ استادن جي حاضري يقيني بڻائي وڃي، جيئن علائقي جا ماڻهو بنيادي سهولتن کان محروم نه رهن!

بقايا 39

جي نگراني ۾ گڏجاڻي ڪوٺائي وئي جنهن ۾ ڊاڪٽرن ۽ اسپتال جي عملي کي ويڪسين بابت خصوصي ڄاڻ ڏيڻ سان گڏو گڏ ضروري هدايتون پڻ ڏنيون ويون ان موقعي تي ميڊيڪل آفيسر ڊاڪٽر امجد حسين مستوئي چيو آهي ته سنڌ سرڪار ۽ صحت کاتي جا ٿورائتا آهيون جن سنڌ جي نياڻين کي ڪينسر کان بچاءَ واري ويڪسين لڳرائڻ جو وقتائتو فيصلو ڪيو آهي هن چيو ته دادو ۾ ويڪسين لڳرائڻ جي شروعات مان پنهنجي گهر مان ڪندي پنهنجي نياڻي کي ويڪسين ڪرائي آهي هن چيو ته ملڪي ليول تي صحت بابت ڪم ڪندڙ WHOاداري پاران تجويز ڪرڻ بعد سنڌ سرڪار ۽ صحت کاتي نياڻين کي ويڪسين ڪرائڻ جو فيصلو ڪيو آهي جنهن فيصلي جي آجيان ڪريون ٿا ۽ ان سان گڏو گڏ صحت کاتي دادو پاران مڪمل يقين ڏياني ڪرايون ٿا ته پوليو مهم وانگر HVPويڪسين لڳرائڻ لاءِ صحت کاتي دادو جا عملدار پاڻ ملهائيندا هن چيو ته هن وقت دنيا جا 150 ملڪ هي ويڪسين لڳرائي چڪا آهن جنهن ۾ هڪ ڪروڙ 30 لک نياڻين کي ويڪسين ڪرائي وئي آهي هن چيو ته ڪينسر جهڙي موذي مرض جو ڪو علاج ئي ناهي انڪري حڪومت ۽ صحت کاتو ڪينسر بچڻ لاءِ اڳواٽ ويڪسين لڳرائڻ جو فيصلو ڪيو آهي جئين پوليو کان اڳ پوليو جا قطرا ۽ سائي کان سائي جي بچاءَ وارا ٽڪا لڳايا ويندا آهن هي ويڪسين به اهڙي ترهان ڪينسر کان بچاءَ لاءِ اڳواٽ ٽڪو آهي هن چيو ته ڪجھ شرپسند ماڻهون هن ويڪسين بابت غلط افواهون ڦيلائي رهيا آهن انهن افواهن تي ڌيان نه ڏنو وڃي ۽ پنهنجي نياڻين کي ويڪسين لڳرايو ميڊيڪل آفسر ڊاڪٽر امجد حسين مستوئي دادو ضلعي جي چئن تعلقن جي ڪچي ڪاچي جي ماڻهن کي اپيل ڪندي چيو آهي ته صحت کاتي سان سهڪار ڪري پنهنجي 9 کان 14 سالن جي نياڻين کي ويڪسين ڪرايو ته جئين اهي نياڻيون ڪينسر جهڙي موذي مرض کان بچي سگهن.

بقايا 40

ماڻهن جي شڪايتن جو ازالو ڪرڻ لاءِ جاکوڙي پيو هن چيو ته جيڪڏهن عام ماڻهن جو ڪنهن سرڪاري اداري ۾ جائز ڪم نه پيو ٿئي يا بغير ڪنهن سبب جي دير ڪئي پئي وڃي ته ريجنل آفيس گهوٽڪي ۾ سادي ڪاغذ تي درخواست جمع ڪرائي سگهجي ٿي ان کان علاوه محتسب اعليٰ سنڌ جي ويب سائيٽ تي پڻ شڪايتون داخل ڪري سگهجن ٿيون. هن وڌيڪ ڳالهائيندي چيو ته اڄ جا شاگرد مستقبل جا معمار آهن. انڪري شاگردن کي گهرجي ته تعليم جي ميدان ۾ خدمت جي جذبي سان اڳتي وڌن ۽ مستقبل ۾ هن قوم ۽ ملڪ جو نالو روشن ڪن

روزاني عوامي سوچ ڪراچي
Daily AWAMI SOACH Karachi
نمائندا گهرجن
سنڌ جي نالي واري اخبار
مسلسل 15 سال کان شايع ٿيندڙ
روزاني عوامي سوچ ڪراچي
کي سنڌ جي ننڍن وڏن شهرن لاءِ نمائندن جي ضرورت آهي، صحافت سان دلچسپي رکندڙ اداري سان هيٺ ڏنل نمبر تي رابطو ڪري سگهن ٿا..
رابطي لاءِ: 03072308754

ڪيڏ شهر ۾ بدامني ۽ منشيات سبب خوف ۽ هراس، بن ڏينهن ۾ لڳاتار چوريون

نامعلوم چورن خلاف رپورٽ داخل، پر پوليس طرفان ڪا به ڪارروائي نه تي سگهي، عوام ۾ مايوسي

دڪانن جا تالا ٽٽي سامان چوري، شهري راتيون جاڳي گذارڻ تي مجبور، ڪنهن به ڌيان نه ڏنو

چورن ۽ منشيات فروش خلاف ڪارروائي جو مطالبو: شهرين جو ايس ايس پي بدين کي سڌ

بدين (رپورٽ) ڪيڏي شهر ۾ منشيات، بدامني ۽ چورين جي واردات ۽ هيڪاندر اٿاقواچ سبب شهر ۾ سخت خوف ۽ هراس چانٽيل آهي. بن

راتين ۽ لڳاتار چوري جي بن واردات ڪيڏن پوليس لاءِ چيلنج بڻجي ويئي. نامعلوم چورن خلاف رپورٽ داخل ڪئي وئي. ڪيڏن شهر ۾ منشيات، بدامني ۽ چورين جي واردات ۽ هيڪاندر اٿاقواچ سبب شهر ۾ سخت خوف ۽ هراس چانٽيل آهي. بن

پوليس پاران ڪڪ پڇي پيشر ڪ ڪبير ويرو، منشيات جا عادي ساري رات شهر ۾ واردات ڪرن ۽ رپاڻ پاڙهو صفحو 3 نمبر 13

وفاقي محتسب اداري جي پهرين ترجيح عوام جي شڪايتن جو جلد از جلد ازالو آهي: سيد محمود علي شاهه

شڪايتن جو نمبرو 45 ڏينهن اندر ڪرڻ لازمي قرار، دير سان انصاف، انصاف نه هوندو آهي

وفاقي اداري خلاف شڪايت داخل ڪرائڻ جو طريقو آسان ۽ مڪمل طور تي مفت رکيو ويو آهي

عملي کي وقت جي پابندي، ايمانداري ۽ دوستانه رويو اختيار ڪرڻ جي هدايت: ريجنل هيڊ سڪر

شڪارپور (رپورٽ) ريجنل هيڊ وفاقي محتسب سڪر سيد محمود علي شاهه چيو آهي ته عوام جي شڪايتن جو جلد از جلد ازالو ڪرڻ وفاقي

محتسب اداري جي پهرين ترجيح آهي. ان لاءِ ضروري آهي ته اڳيون جو عملو وقت جي پابندي ۽ ايمانداري سان پنهنجن ذميواريون نڀائي. اهي

شڪارپور: محتسب اعلیٰ طرفان ٽيل اجلاس جو ڏيک

ور شهر ۾ سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ صيف الله دستي جو اوچتو دورو

هيلٿ سينٽر ۾ ڊاڪٽرن جي غير حاضري ۽ واردن جي بندش سامهون آئي

اسڪولن جي انتظامي صورتحال غير تسلي بخش، ڪجهه اسڪول مڪمل بند رهيا

لاپرواهي ڪندڙن خلاف قانوني ڪارروائي ۽ عوام لاءِ بنيادي سهولتن جو مطالبو ڪيو ويو

گهوڙياري (سيد شاهه خالدڏاناري) سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ صيف الله دستي اچ

ور شهر ۾ سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ صيف الله دستي جو اوچتو دورو ڪيو آهي

1500 سالا جشن ولادتِ مصطفيٰ صه جي حوالي سان ميرپورخاص ۾ شاندار روحاني پروگرام

لال چند باغ ۾ ميلادِ مصطفيٰ صه ڪانفرنس ۽ زيارتِ موني مبارڪ سپاڻي منعقد ٿيندي

نامور نعت خوانن سان گڏ پير طريقي سوري ۽ امامِ جمعه حاجي خليفي خالد سلطان خطاب ڪندا

ميرپورخاص (سوماريسچيو) 1500 سالا جشن ولادت مصطفيٰ صه جي سلسلي ۾ ميرپورخاص جي لال چند باغ ۾ "ميلادِ مصطفيٰ ڪانفرنس

ڪيڏ شهر ۾ بي ضابطگين جا اڦرا: لڪين بيروزگار نوجوانن جو مستقبل داءُ تي لڳل

سرڪاري نوڪرين ۾ سفارش، رشوت ۽ ڏاڍلي جون گهاليون نٿي شهر ۾ عام ٿيڻ لڳيون

ٽيسٽ سينٽرن تي سيڪيورٽي ڪوٽ، اميدوارن سان ناانصافيون وڌي ويون، ڪنهن به نوٽيس نه ورتو

حڪومت کان شفاف پرتين ۽ غريبن سان انصاف جو زور پريو مطالبو ڪيو ويو

پرتين ۾ بي ضابطگين جا اڦرا: ڪيس بيروزگار نوجوانن جو مستقبل داءُ تي لڳل

سرڪاري نوڪرين ۾ سفارش، رشوت ۽ ڏاڍلي جون گهاليون نٿي شهر ۾ عام ٿيڻ لڳيون

ٽيسٽ سينٽرن تي سيڪيورٽي ڪوٽ، اميدوارن سان ناانصافيون وڌي ويون، ڪنهن به نوٽيس نه ورتو

حڪومت کان شفاف پرتين ۽ غريبن سان انصاف جو زور پريو مطالبو ڪيو ويو

ماٽلي: ايس ٽي پي ۽ شهرين پاران بدامني ۽ آئيس نشي خلاف احتجاجي پيادل مارچ

مارچ بس اسٽاپ چوڪ کان بدين ڪچرادياد روڊ تائين ٿيو، نعريبازي سان مظاهرو ڪرايو ويو

آئيس نشي جي وڪري ۽ نوجوانن جي زندگيءَ تي اثر سبب مظاهرين سخت ردعمل ڏيکاريو

وڪري ڪندڙن جي گرفتاري ۽ ڪارروائي لاءِ ڌرڻو ڪڍيو، روڊ تريفڪ عارضي طور معطل

ماٽلي (عرض سمحد خاصخيلي) ماٽلي شهر ۾ رڌندڙ بدامني ۽ آئيس جي خطرناڪ نشي جي

ماٽلي: ايس ٽي پي ۽ شهرين پاران بدامني ۽ آئيس نشي خلاف احتجاجي پيادل مارچ منعقد آهي

پاڪستان ريلوي آفيسرن جو ميرپورخاص ڪان ڪوڪراپار تائين اسٽيشنن جو جائزو ڏورو

جمڙائي، شادي پلي، چور سميت سيني اسٽيشنن جي جلد مرمت جو اعلان ڪيو ويو

سلام ڪوٽ ڪان ميرپورخاص، حيدرآباد ۽ ڪراچي تائين مال گاڏين جي هلائڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي

مسافر ترينن جي به بحالي سان علائقي جي عوام کي وڏو فائدو ملندو: صحافين سان گهاليون

عمرڪوٽ (محمد بجل) پاڪستان ريلوي ڪراچي ڊويزل انجنيئر افيسر ۽ سڪشن ميرپورخاص اسسٽنٽ ايڪزيئر افيسر

ڪراچي: بهار فائونڊيشن پاران ماحول دوست وڻڪاري مهم جاري

شهر جي اسڪولن، ڪاليجن، يونيورسٽين ۽ پارڪن ۾ وڻ پوکڻ جا عملي قدم

نوجوانن ۽ شهرين کي ڏميواري جو شعور، گلوبل وارمنگ ۽ ماحولياتي تحفظ لاءِ حوصلا افزائي ڪئي وئي

وڻ پوکي مستقبل جي نسلن لاءِ سرسبز، شاداب ۽ محفوظ وطن جي تعمير جو عزم ڪيو ويو

ڪراچي (منصور جاڊيو) ڪراچي ۽ سماجي تنظيم بهار فائونڊيشن پاران گلوبل وارمنگ جي اثر کي گهٽائڻ لاءِ ڪراچي شهر جي مختلف

ڪراچي: بهار فائونڈيشن پاران ماحول دوست وڻڪاري مهر جاري آهي

مني: پرڪاش عرف پپو ڪوٽڪ سان ولد جي لاڻائي تي تعزيتي سلسلو جاري

پياري لال ڪوٽڪ جي رجوڙي تي سياسي، سماجي ۽ ثقافتي حلقا ڏک ۾ گڏ

نثار احمد ڪهڙو، رميش ڪمار، رميش لال سميت اهم اڳواڻن جي تڏي تي آمد

مني (محمدرحيم مگسي) ب پ ب ڪلچرل رنگ جي صوبائي اڳواڻ ۽ سماجي اڳواڻ پرڪاش عرف پپو ڪوٽڪ سان سندس والد

پياري لال ڪوٽڪ جي ديهاڻت تي تعزيتي سلسلو جاري آهي ۽ ڪاڇو، ب پ ب صدر جي صدر نثار/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 14

مني: پرڪاش عرف پپو ڪوٽڪ سان ولد جي لاڻائي تي تعزيتي سلسلو جاري آهي

مني: سائين حاجي محمد دل جي علمي ادبي خدمتن کي شاندار خراج تحسين

ٽرجي تاريخ، ثقافت ۽ تعليم جو روشن مينار هميشه زنده رهندو: ساڄاڻ وند

استاد، شاگرد ۽ ادبين جو مني ۽ تعزيتي ميڙاڪن جذباتي اظهار ڪيو ويو

مني (محمدرحيم مگسي) ٽر جي تاريخ، ثقافت ۽ تعليم جو روشن مينار رهيو آهي. مرحوم حاجي محمد دل تعليمدان، استاد، اديب، شاعر، ڀرپاڻ نگار ۽ سماج سدارڪ انسان دوست شخصيت سائين

حاجي محمد دل ٽر جي تاريخ، ثقافت ۽ علم جو روشن مينار رهيو آهي. مرحوم حاجي محمد دل جي وفات /رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 17

مورو ۾ 12 لک روپيا فراڊ جو الزام، امين آباد واسي جي پريس ڪانفرنس

گاڏي ڏيڻ ۽ پينشن ڪيس جلد ڪرائڻ جي ناني تي رقم هڙپ ڪرڻ جا انڪشاف

پيسا واپس ڪهڙ تي ڏمڪيون، تشدد ۽ بدسلوڪيون ڪرڻ جو ڪوٽينڊ بيان

دادو (رپورٽ) محمد رفيق جڻا، مورو شهر جي امين آباد ڪالونيءَ جي رهاڪنن سعين احمد

ملڪ اظهر جاويد ملڪ، هارون رشيد راهموت ۽ بين دادو/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 18

ڪوري پرسان سنڌو درياءَ ۾ پاڻيءَ جي چاڙهه سبب ڳوٺ ڪان پور ٻڏل

زمينداري بند ٽٽڻ سان فصلن تي پاڻي جو وڏو اثر، 250 جريبن تي نقصان

ڳوٺاڻا پنهنجي مدد پاڻ سامان ۽ مال منتقل ڪري موهن جو ڏڙو پهچي ويا

آبپاشي عملدار ۽ ضلعي انتظاميه غير حاضر، سنڌ حڪومت کان مدد لاءِ اپيل

ڪوري (رپورٽ) ڪوري پرسان سنڌو درياءَ ۾ پاڻي جي چاڙهه سبب ڳوٺ ڪان پور ڊسٽرڪٽ

بند تي پير ڪيترائي ڳوٺ پاڻي هيٺ اچي ويا، رپورٽ موجب ڏوڪري پرسان ڳوٺ ڪان پور

ڪچي مائيءَ طرفان فصل بچائڻ لاءِ درياءَ کي/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 04

ڏوڪري: زميندارن بند ٽٽڻ سبب پاڻي ڳوٺن ۾ داخل ٿيل آهي

فاطم مجيد چيئرپرسن فشرمين ڪوآپريٽو سوسائٽي ڪيٽي بندر جو دورو

فوت ٿيل ماهيگيرجان علي شاهه جي وارثن سان تعزيت ۽ مالي سهائتا فراهم ڪئي

ماهيگيرن جي ڳوٺن جو جائزو وٺي سندن مسئلن جي حل لاءِ عزم ظاهر ڪيو ويو

ڪيٽي بندر (خليفو قادر عثمان) فشرمين ڪوآپريٽو سوسائٽيءَ جي چيئرپرسن فاطم مجيد جو حڪيمي ڪراچي بندر جو دورو، فوت ٿيل ماهيگير جي

وارثن سان تعزيت ۽ مالي سهائتا. علاقائي جي ترقي جو عزم تفصيل موجب فشرمين ڪوآپريٽو سوسائٽيءَ جي چيئرپرسن محترمه فاطمه مجيد

ڪيٽي بندر جو دورو ڪيو آن موقعي تي هن ڳوٺ پير ٻلي بخش شاهه پهچي، جتي ڪهڙ ڏينهن اڳ/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 06

رهبر معظم سيد علي خامنائي آمريڪا ۽ اسرائيل جي سامراجيت آڏو مضبوط ديوار بڻجي ويا: ارشاد علي ڪبري

سنن بيباڪ موقف ۽ مزاحمتي پاليسيون سبب دشمن بار بار شڪست ۽ ذلت جو منهن ڏسي رهيا آهن

Most Influential Muslims 500 جي عالمي فهرست ۾ پهرين نمبر تي رهبر معظم جو اثر ظاهر ٿيو

سنڌس قيادت اسلامي دنيا کي اتحاد، عزت ۽ طاقت ڏانهن وٺي وڃڻ جو پيغام ڏئي ٿي

ڳهوڙيارو (شاهه خالدڏاناري) رهبر معظم سيد علي خامنائي آمريڪا ۽ اسرائيل جهڙن سپر پاور ملڪن جي سامراجيت آڏو هڪ مضبوط ديوار

سنڌس بيباڪ موقف ۽ مزاحمتي پاليسيون سبب دشمن بار بار شڪست ۽ ذلت جو منهن ڏسي رهيا آهن اهو خيال ان ٿاڻيل شڪست

سمجهندا هئا. بار بار شڪست ۽ ذلت جو منهن ڏسي رهيا آهن اهو خيال جو اظهار ٿئي ٿي ڀاري/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 07

دادو ۾ نيائين کي ڪينسر ڪان بچائڻ لاءِ ايچ وي پي ويڪسين مهم جو آغاز

ڊي ايچ ڪيو اسپتال ۾ ڳڙڪائي، ڊاڪٽرن ۽ عملي کي ويڪسين بابت ڄاڻ ۽ هدايتون

ڊاڪٽر امجد مستوئي پاران پنهنجي نيائي کي ويڪسين لڳرائي مهر جي شروعات ڪئي وئي

صحت ڪاتي جي اپيل: 9 کان 14 ورهين جون نيائين ضرور ويڪسين ڪرائن: ڊاڪٽر امجد مستوئي

دادو (محمد رفيق جڻا) دادو سنڌ سرڪار ۽ صحت ڪاتي پاران 9 کان 14 سال تائين جي نيائين کي

ڪينسر جهڙي موذي مرض کان بچاءُ واري HVP ويڪسين لڳائڻ لاءِ ڊي ايچ ڪيو

اسپتال دادو ۾ ايم ايس ڊاڪٽر امجد حسين مستوئي/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 08

ميرپورماٿيلو ڳوٺ سعيد آباد ۾ فوتي جو مڙهه ڪاٺ جي عارضي پل تان پار ڪرايو ويو

خانپورمهر (رپورٽ) ميرپورماٿيلو تعلقي جي ڳوٺ سعيد آباد ۾ پل جي سهولت نه هجڻ ڪري فوتي شخص جو مڙهه ڪاٺ جي ٺهيل عارضي پل تان راه پار ڪرائي قبرستان پهچايو ويو. جنهن جي ويڊيو سوشل ميڊيا تي وائرل ٿي رئي. سعيد آباد جو عبدالڪريم ڳوٺ جو ملڪ واسي فيض علي خان ملڪ جو مڙهه ڳوٺائن وڏي مشڪل/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 09

دادو ۾ نيائين کي ڪينسر ڪان بچائڻ لاءِ ايچ وي پي ويڪسين مهم بابت اجلاس منعقد آهي

جنگشاهي ڪوهستان ۾ چيئرمين بابو غلام مصطفيٰ جي ڪوشش سان مجرا مهر مڪمل

برساتن ڪان پوءِ وڌندڙ مچرن خلاف اسپري مهم سان ڳوٺائن کي وڏي رليف حاصل ٿيڻ لڳو

ڊسٽرڪٽ هيلٿ ڪاتي ۽ نوجوان رضاڪارن جي گڏيل خدمت تي ڳوٺائن جو خراج تحسين

عوامي صحت جي حفاظت لاءِ اهڙيون مهمون مستقبل ۾ به جاري رکڻ جو مطالبو

جنگشاهي (ذوالفقار علي) جنگشاهي يو سي ڪوهستان 7/4 جي چيئرمين بابو غلام مصطفيٰ جي ڪوشش ۽ ڊسٽرڪٽ هيلٿ

آفيسر نثار جي تعاون سان ڳوٺ سيز علي خان برڦي سميت ڪوهستان 7/4 جي مختلف ڳوٺن ۽ مچر مارآسپري مهم ڪاميابي سان

مڪمل ڪئي وئي برسات ڪان پوءِ، علاقائي وڌندڙ مچن ۽ انهن سان لاڳاپيل بيمارين کي نظر/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 10

نٿو ۾ شهيد امام انقلاب ميرمرتضيٰ پٽو جي 71 هين سالگرهه جو شاندار جشن

ب پ ب شهيد پٽو ضلعي نٿو طرفان ٿيو، ڪيڪ ڪٽي ڪامريڊن سان تقريب منعقد ڪئي وئي

قائد عوام جي حقيقي منشور تي عمل ڪرڻ جو عزم، جونيئر بابا ۽ بي بي فاطمه پٽو ڪي خراج پيش ڪيو ويو

غريب، مسڪين ۽ ڀوڳلي طبقي جي حقن لاءِ شهيد مرتضيٰ پٽو جي جدوجهد کي سلام پيش ڪيو ويو

نٿو (واحدشورو) ب پ ب شهيد پٽو ضلعي نٿو طرفان شهيد امام انقلاب ميرمرتضيٰ پٽو جي 71 هين سالگرهه تي ڪيڪ ڪٽي ڪامريڊن سان ملهائي وئي

جي صدر بابو احسان پٽو جي اڳواڻي ۾ اڳواڻن ۽ ورڪرن جي موجودگي ۾ ڳالهه ٻولهه ڪئي وئي. پارٽي جي مرڪزي سيڪرٽري جنرل ڪامريڊ ذوالفقار/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 11

نٿو ۾ شهيد امام انقلاب ميرمرتضيٰ پٽو جي 71 هين سالگرهه جو شاندار جشن ملهايو ويو آهي

مني (محمدرحيم مگسي) ب پ ب ڪلچرل رنگ جي صوبائي اڳواڻ ۽ سماجي اڳواڻ پرڪاش عرف پپو ڪوٽڪ سان سندس والد

پياري لال ڪوٽڪ جي رجوڙي تي سياسي، سماجي ۽ ثقافتي حلقا ڏک ۾ گڏ

نثار احمد ڪهڙو، رميش ڪمار، رميش لال سميت اهم اڳواڻن جي تڏي تي آمد

مني (محمدرحيم مگسي) ب پ ب ڪلچرل رنگ جي صوبائي اڳواڻ ۽ سماجي اڳواڻ پرڪاش عرف پپو ڪوٽڪ سان سندس والد

پياري لال ڪوٽڪ جي ديهاڻت تي تعزيتي سلسلو جاري آهي ۽ ڪاڇو، ب پ ب صدر نثار/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 14

مني: پرڪاش عرف پپو ڪوٽڪ سان ولد جي لاڻائي تي تعزيتي سلسلو جاري آهي

مني ريڊيو پاڪستان جي شاندار 20 هين سالگرهه جو رنگا رنگ جشن

مني (محمدرحيم مگسي) مني ريڊيو پاڪستان جي 20 هين سالگرهه جي تقريب سنڌس آفيس ۾ ٿي. اڳ موڪلي اسٽيشن ڊائريڪٽر ثناءُ الله ابڙو، انجنيئر اڄاج سانگي ۽ ڊپٽ ڊائريڪٽر احمد ميمڻ وڪي راجا، انجنيئر سيد طارق علي شاهه، انجنيئر پرڀو هميراڻي، جوئنئرام ماڻهي، ڪميئر مرير صديق پوريا ڊي سنڌي. فنڪار، مهندس/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 16

مورو ۾ 12 لک روپيا فراڊ جو الزام، امين آباد واسي جي پريس ڪانفرنس

گاڏي ڏيڻ ۽ پينشن ڪيس جلد ڪرائڻ جي ناني تي رقم هڙپ ڪرڻ جا انڪشاف

پيسا واپس ڪهڙ تي ڏمڪيون، تشدد ۽ بدسلوڪيون ڪرڻ جو ڪوٽينڊ بيان

دادو (رپورٽ) محمد رفيق جڻا، مورو شهر جي امين آباد ڪالونيءَ جي رهاڪنن سعين احمد

ملڪ اظهر جاويد ملڪ، هارون رشيد راهموت ۽ بين دادو/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 18

ميرپورخاص جي اِم ڪلثوم جو عمرڪوٽ ۾ پسند جو پرٽو

نه ورغلايو ويو، نه زوري پڇايو ويو، رضا خوشي سان شادي ڪئي آهي: ناري

مائٽن مان جاني خطري جو اظهار، پوليس کان تحفظ جي اپيل ڪريان ٿي

عمرڪوٽ (محمد بجل) ميرپورخاص ڊاڀا ڪلڪوٽي جي رهاڪڻ اِم ڪلثوم ڏي، محمد رحيم لاشاري عمرڪوٽ لڳ اميد علي لاشاري جي رهاڻيءَ تي اعتراض ڪندي مائٽن طرفان ٿيل ڌمڪيون ۽ بدسلوڪيون جو الزام لڳايو آهي. ڀاڱي جي رهاڻيءَ جو ڪيس ڪورٽ ۾ پسند/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 21

ميرواهه گورچاڻي ۽ ٽنڊوالهيار واسي پريمي جوڙي جو حيدرآباد ۾ پيار جو پرٽو

مائٽن جي مجرائپ بعد سٽي پريس ڪلب ميرپورخاص ۾ هنگامي پريس ڪانفرنس

زمان خاصخيلي ۽ عزيزان کي جمن، آصف، گل حسن ۽ وريار ڪان جان جو خطرو ظاهر

ميرپورخاص (رپورٽ) ميرواهه گورچاڻي ۽ ٽنڊو الهيار واسي پريمي جوڙي حيدرآباد ۾ پيار جو پرٽو ڪرن بعد سٽي پريس ڪلب ميرپورخاص/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 22

ميرپورخاص: ميرواهه گورچاڻي جو پريمي جوڙي تحفظ جي ڪير ڪندي

زميندار جي زيادتين خلاف پورهيت راهون ميڪهوڙ جو سامارو ۾ احتجاج

پوهڙي جو حساب طلب ڪرڻ تي گهر ۾ چادر ۽ چوديواري جو تقدس پائمال

عورتن تي تشدد، چاندي جا زيور ۽ چار مينهون زبردستي ڪسي وڃڻ جا الزام

عمرڪوٽ (محمد بجل) سامارو لڳ گوٺ در محمد خاصخيلي جو رهاڻيءَ پورهيت راهون ميڪهوڙ پنهنجي پٽ لاڏم سان گڏ زميندار

عبدالواحد خاصخيلي خلاف نيشنل پريس ڪلب سامارو اڳيان احتجاجي مظاهرو ڪيو خير مرچب /رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 24

عمرڪوٽ: زميندار جي زيادتين خلاف پورهيت راهون ميڪهوڙ جو سامارو ۾ احتجاج جاري آهي

نٿي جنگهڙي ۾ چوپايو مال لاءِ ورتل تيل زهريلو نڪري آيو

پير پالاري جون چار پڪريون مري ويون، چار بيمار ٿيڻ لڳيون

مالوندن جو دڪاندار تي زهريلو تيل ڏيڻ جو الزام لڳايو ويو

نٿو (واحد شورو) ٽني ضلعي جي ڪرشنائي پالاري، جمن پالاري ۽ پيڙهو جاڪر صحافين جي جنگهڙي جي ڳوٺ محمد الرحيم پالاري جي رهاڻيءَ مالوند مائٽن عمران علي ولد پير

پالاري دانهندي الزام هڻندي ڏهن ڪلو ٻوليءَ ۾ تيل ڏنو هو جو اهي ٻئي چوپايا مري ويا ۽ ٻيا بيمار ٿيا/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 28

دادو پوليس جي وڏي ڪارروائي، ڪارون لوئر ۽ موٽرسائيڪلون تي ڪنٽرول ڪيڊنگ گرفتار

شڪارپور جي سرگرم گروهه ڪان 3 ڪارون، لوئر رڪشا ۽ 4 موٽرسائيڪلون هٿ

دادو، حيدرآباد ۽ ڪراچي سميت مختلف علائقن ۾ قرن جا ڪيترائي ڪيس ظاهر

دادو (محمد رفيق جڻا) دادو ايس سڪشن ٽائي جي ايس ايچ او اي نور مصطفيٰ پٺاڻ، ايس ايچ او سي اي دادو طارق اڪبر، ايس ايچ او هڪي آين شاه

قمرالدين تنيو، ڊي ايس پي دادو سٽي سلطان احمد جاڻيو پوليس ڪانسٽيبل هڪندي چوٽ تي دادو، ايس ايس /رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 29

دادو: پوليس اهلڪارن ڪيڊنگ جي گرفتاري بابت تفصيل بتائيندي

نٿو بار ايسوسيئيشن صدر ۽ وڪيلن انساني حقن سيل جو دورو

معزز وڪيلن، اين جي اوز ۽ سماجي اڳواڻن سان اهم معاملن تي خيالن جي ڏي وٺ

عورتن، ٻارن ۽ مظلوم طبقن جي حقن، تحفظ ۽ انصاف لاءِ زور ڏنو ويو

نٿو (واحدشورو) نٿو بار ايسوسي ايشن جي صدر، وڪيلن، اين جي اوز ۽ مختلف ٽمعين سان ٽمالي رڪنڊ مائٽن سنڌ حڪومت جي انساني حقن

واري ڪانفرنس پاران ڪئي هيرمن رائيٽس ٽڪايت سيل جي نٿي ضلعي آفيس جو دورو ڪيو ويو /رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 33

جلد، سعودي عرب ۾ شهيد ميرمرتضيٰ پٽو جي سالگرهه تقريب

پارٽي اڳواڻن ۽ سياسي شخصيتن وڏي اڳ سان تقريب ۾ شرڪت ڪئي

ظلم جا دروازا بند ٿيڻ ۽ جمهوريت جو سج اپرڻ جي اميد جو اظهار ڪيو ويو

ڪراچي (منصور جاڊيو) سعودي عرب جدہ ۾ شهيد ميرمرتضيٰ پٽو جي 71 هين سالگرهه ملهائي وڃي جنهن جو ڪيڪ ٻڌ ڪاٽيو ويو

تقريب ۾ پارٽي رهنمائن تنارعلي ڀٽو، اسرار ڪاظم، ڊاڪٽر ڪاشف/رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 34

ڪيڏ شهر ۾ بدامني ۽ منشيات سبب خوف ۽ هراس، بن ڏينهن ۾ لڳاتار چوريون

نامعلوم چورن خلاف رپورٽ داخل، پر پوليس طرفان ڪا به ڪارروائي نه تي سگهي، عوام ۾ مايوسي

دڪانن جا تالا ٽٽي سامان چوري، شهري راتيون جاڳي گذارڻ تي مجبور، ڪنهن به ڌيان نه ڏنو

چورن ۽ منشيات فروش خلاف ڪارروائي جو مطالبو: شهرين جو ايس ايس پي بدين کي سڌ

بدين (رپورٽ) ڪيڏي شهر ۾ منشيات، بدامني ۽ چورين جي واردات ۽ هيڪاندر اٿاقواچ سبب شهر ۾ سخت خوف ۽ هراس چانٽيل آهي. بن

راتين ۽ لڳاتار چوري جي بن واردات ڪيڏن پوليس لاءِ چيلنج بڻجي ويئي. نامعلوم چورن خلاف رپورٽ داخل ڪئي وئي. ڪيڏن شهر ۾ منشيات، بدامني ۽ چورين جي واردات ۽ هيڪاندر اٿاقواچ سبب شهر ۾ سخت خوف ۽ هراس چانٽيل آهي. بن

پوليس پاران ڪڪ پڇي پيشر ڪ ڪبير ويرو، منشيات جا عادي ساري رات شهر ۾ واردات ڪرن ۽ رپاڻيا پاڙهو صفحو 3 نمبر 13

وفاقي محتسب اداري جي پهرين ترجيح عوام جي شڪايتن جو جلد از جلد ازالو آهي: سيد محمود علي شاهه

شڪايتن جو نمبرو 45 ڏينهن اندر ڪرڻ لازمي قرار، دير سان انصاف، انصاف نه هوندو آهي

وفاقي اداري خلاف شڪايت داخل ڪرائڻ جو طريقو آسان ۽ مڪمل طور تي مفت رکيو ويو آهي

عملي کي وقت جي پابندي، ايمانداري ۽ دوستانه رويو اختيار ڪرڻ جي هدايت: ريجنل هيڊ سڪر

شڪارپور (رپورٽ) ريجنل هيڊ وفاقي محتسب سڪر سيد محمود علي شاهه چيو آهي ته عوام جي شڪايتن جو جلد از جلد ازالو ڪرڻ وفاقي

محتسب اداري جي پهرين ترجيح آهي. ان لاءِ ضروري آهي ته اڳيون جو عملو وقت جي پابندي ۽ ايمانداري سان پنهنجن ذميواريون نڀائي. اهي

شڪارپور: محتسب اعلیٰ طرفان ٽيل اجلاس جو ڏيک

ور شهر ۾ سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ صيف الله دستي جو اوچتو دورو

هيلٿ سينٽر ۾ ڊاڪٽرن جي غير حاضري ۽ واردن جي بندش سامهون آئي

اسڪولن جي انتظامي صورتحال غير تسلي بخش، ڪجهه اسڪول مڪمل بند رهيا

لاپرواهي ڪندڙن خلاف قانوني ڪارروائي ۽ عوام لاءِ بنيادي سهولتن جو مطالبو ڪيو ويو

گهوڙيارو (سيد شاهه خالدڏاناري) سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ صيف الله دستي اچ

ور شهر ۾ سول جج جڊيشل مئجسٽريٽ صيف الله دستي جو اوچتو دورو ڪيو آهي

1500 سالا جشن ولادتِ مصطفيٰ صه جي حوالي سان ميرپورخاص ۾ شاندار روحاني پروگرام

لال چند باغ ۾ ميلادِ مصطفيٰ صه ڪانفرنس ۽ زيارتِ موني مبارڪ سپاڻي منعقد ٿيندي

نامور نعت خوانن سان گڏ پير طريقي سوري ۽ امامِ جمعه حاجي خليفي خالد سلطان خطاب ڪندا

ميرپورخاص (سوماريسچيو) 1500 سالا جشن ولادت مصطفيٰ صه جي سلسلي ۾ ميرپورخاص جي لال چند باغ ۾ "ميلادِ مصطفيٰ ڪانفرنس

ڪيڏ شهر ۾ بي ضابطگين جا اڦرا: لڪين بيروزگار نوجوانن جو مستقبل داءُ تي لڳل

سرڪاري نوڪرين ۾ سفارش، رشوت ۽ ڏاڍلي جون گهاليون نٿي شهر ۾ عام ٿيڻ لڳيون

ٽيسٽ سينٽرن تي سيڪيورٽي ڪوٽ، اميدوارن سان ناانصافيون وڌي ويون، ڪنهن به نوٽيس نه ورتو

حڪومت کان شفاف پرتين ۽ غريبن سان انصاف جو زور پريو مطالبو ڪيو ويو

پرتين ۾ بي ضابطگين جا اڦرا: ڪيس بيروزگار نوجوانن جو مستقبل داءُ تي لڳل

سرڪاري نوڪرين ۾ سفارش، رشوت ۽ ڏاڍلي جون گهاليون نٿي شهر ۾ عام ٿيڻ لڳيون

ٽيسٽ سينٽرن تي سيڪيورٽي ڪوٽ، اميدوارن سان ناانصافيون وڌي ويون، ڪنهن به نوٽيس نه ورتو

حڪومت کان شفاف پرتين ۽ غريبن سان انصاف جو زور پريو مطالبو ڪيو ويو

ماٽلي: ايس ٽي پي ۽ شهرين پاران بدامني ۽ آئيس نشي خلاف احتجاجي پيادل مارچ

مارچ بس اسٽاپ چوڪ کان بدين ڪچرادياد روڊ تائين ٿيو، نعريبازي سان مظاهرو ڪرايو ويو

آئيس نشي جي وڪري ۽ نوجوانن جي زندگيءَ تي اثر سبب مظاهرين سخت ردعمل ڏيکاريو

وڪري ڪندڙن جي گرفتاري ۽ ڪارروائي لاءِ ڌرڻو ڪڍيو، روڊ تريفڪ عارضي طور معطل

ماٽلي (عرض سمحد خاصخيلي) ماٽلي شهر ۾ رڌندڙ بدامني ۽ آئيس جي خطرناڪ نشي جي

ماٽلي: ايس ٽي پي ۽ شهرين پاران بدامني ۽ آئيس نشي خلاف احتجاجي پيادل مارچ منعقد آهي

پاڪستان ريلوي آفيسرن جو ميرپورخاص ڪان ڪوڪراپار تائين اسٽيشنن جو جائزو ڏورو

جمڙائي، شادي پلي، چور سميت سيني اسٽيشنن جي جلد مرمت جو اعلان ڪيو ويو

سلام ڪوٽ ڪان ميرپورخاص، حيدرآباد ۽ ڪراچي تائين مال گاڏين جي هلائڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي

مسافر ترينن جي به بحالي سان علائقي جي عوام کي وڏو فائدو ملندو: صحافين سان گهاليون

عمرڪوٽ (محمد بجل) پاڪستان ريلوي ڪراچي ڊويزل انجنيئر افيسر ۽ سڪشن ميرپورخاص اسسٽنٽ ايڪزيئر افيسر

ڪراچي: بهار فائونڊيشن پاران ماحول دوست وڻڪاري مهر جاري

شهر جي اسڪولن، ڪاليجن، يونيورسٽين ۽ پارڪن ۾ وڻ پوکڻ جا عملي قدم

نوجوانن ۽ شهرين کي ڏميواري جو شعور، گلوبل وارمنگ ۽ ماحولياتي تحفظ لاءِ حوصلا افزائي ڪئي وئي

وڻ پوکي مستقبل جي نسلن لاءِ سرسبز، شاداب ۽ محفوظ وطن جي تعمير جو عزم ڪيو ويو

ڪراچي (منصور جاڊيو) ڪراچي ۽ سماجي تنظيم بهار فائونڈيشن پاران گلوبل وارمنگ جي اثر کي گهٽائڻ لاءِ ڪرا